

TURISMENS ØKONOMISKE BETYDNING

DESTINATION:
VISITFJORDLANDET

Turismens økonomiske betydning i VisitFjordlandet 2022

Udarbejdet af:

VisitDenmark for VisitFjordlandet
Juni 2024

Adresse:

VisitDenmark
Islands Brygge 43, 3.
2300 København S
Tlf. +45 3288 9900

Forside:

Jeppe Michael Jensen

Forfattere:

Mattias Benjamin Houen

Studertermedhjælper hos VisitDenmark
E-mail: matbeh@visitdenmark.com

Martin Fonnesbech-Sandberg

Seniorøkonom hos VisitDenmark
E-mail: mfs@visitdenmark.com

© VisitDenmark 2024

Gengivelse af rapporten eller dele heraf tilladt med kildeangivelse.

Indhold

Om rapporten.....	4
Rapportens struktur.....	4
Hvad er turisme?	4
Ændringer i forhold til sidste års rapport	5
Sammenfatning	6
Turismeøkonomiske nøgletal for VisitFjordlandet.....	6
Resume: Turismens økonomiske betydning i VisitFjordlandet	7
1. Turismeforbruget i VisitFjordlandet.....	8
1.1 Turisterne brugte 2,7 mia. kr. i VisitFjordlandet i 2022	8
1.2 Danske turister stod bag 73 pct. af turismeforbruget i VisitFjordlandet	12
1.3 Ferieturismen fyldte en betydelig andel af forbruget for VisitFjordlandet.....	12
1.4 Endagsbesøg var vigtigt for turismen i VisitFjordlandet.....	13
1.5 Turisterne brugte flest penge inden for turismeprodukter.....	13
2 Samfundsøkonomiske effekter.....	14
2.1 Turismen skabte 1,4 mia. kr. i værditilvækst i VisitFjordlandet i 2022	14
2.2 Turismen bidrog til vækst i mange brancher.....	18
2.3 Turismen skabte 2.725 fuldtidsjob i VisitFjordlandet i 2022.....	19
2.4 Der blev især skabt beskæftigelse inden for turismeerhvervene.....	23
2.5 Skatteindtægter på 1,0 mia. kr. afledt af turismen	23
2.6 Turismeafledte skatteindtægter på 3,4 pct. af de samlede skatter og afgifter.....	24
3 Overnatninger og kapacitet.....	25
3.1 VisitFjordlandet mærker et fald i overnatningskapaciteten i 2023	25
3.2 Feriehuse og udlejninger i VisitFjordlandet 2023.....	25
3.3 Overnatninger på hoteller, feriecentre og vandrerhjem dominerer i VisitFjordlandet	26
3.4 Roskilde Kommune fylder mest i overnatningstallene	27
3.5 Turismesæsonen i VisitFjordlandet.....	28
4 Bag om rapporten	29
4.1 Beregning af turismeforbrug	29
4.1.1 Beregning af døgnforbrug.....	29
4.1.2 Beregning af døgnforbrug for erhvervsturisme.....	30
4.2 Beskrivelse af turismesatellitregnskabet	30
4.2.1 Efterspørgselssiden.....	31
4.2.2 Udbudssiden.....	31
4.3 Ændringer i data og metode siden sidste rapport	32
4.3.1 Revision af tidligere år	32

4.3.2	Opdatering af kilder.....	32
4.3.3	Modelændringer af turismeforbrug	34
4.3.4	Modelændringer af turismeafledte effekter	34
4.4	Estimat på turismeforbruget 2023.....	35
4.5	Usikkerhed i turismeøkonomiske beregninger	35
4.6	Beregning af afledte effekter i LINE-modellen	36
4.6.1	LINE-modellens multiplikatorer	37
4.6.2	Turismeafledte effekter i 2019 til 2022.....	37
4.7	Kilder til overnatninger	39
4.8	Kilder til døgnforbrug	40
4.9	Turismebrancher og -produktafgrænsninger	41
4.10	Turismeerhverv (turismespecifikke brancher i TSA)	41
4.11	Detailhandel og turismerelevante erhverv (aggregerede branchegrupper) (turismeforbundne brancher i dansk TSA).....	42
4.12	Turismeprodukter (turismekarakteristiske produkter i dansk TSA)	43
4.13	Turismeprodukter (turismeforbundne produkter i TSA)	44
5	Bilag	45

Om rapporten

Denne rapport belyser turismens økonomiske betydning i VisitFjordlandet i 2022. VisitFjordlandet dækker Frederikssund, Lejre og Roskilde kommuner.

Rapporten analyserer turisternes samlede forbrug i destinationen og ser på, hvordan dette forbrug skabes. Det belyses, hvor meget forskellige typer af turisme bidrager med økonomisk, og hvilke produkter turisterne køber. Rapporten perspektiverer turismens størrelse i forhold til resten af Region Hovedstaden og Sjælland, samt landet som helhed.

Turismens samfundsøkonomiske betydning for beskæftigelse, værditilvækst og skatteprovenu dokumenteres. Rapporten ser også på, hvordan de samfundsøkonomiske effekter fordeler sig på branchegrupper.

Rapportens analyser følger de internationale standarder for et regionalt turismesatellitregnskab (RTSA). Termen satellitregnskab er udviklet af FN og måler størrelsen af økonomiske sektorer, der ikke er defineret som industrier i nationalregnskabet. Turisme går dermed på tværs af brancher, da man følger turistens køb af varer og tjenester inden for forskellige produkttyper sammenholdt med udbuddet.

Den regionale, makroøkonomiske ligevægtsmodel, LINE, drevet af Center for Regional- og Turismeforskning (CRT), anvendes til beregning af de lokale samfundsmæssige effekter.

Rapportens struktur

Kapitel 1 omhandler turismeforbruget, kapitel 2 ser på de afledte samfundsøkonomiske effekter af turisternes forbrug. Kapitel 3 indeholder data om udviklingen i antal overnatninger og overnatningskapacitet fra 2019 til 2023 fra Danmarks Statistik. I kapitel 4 findes dokumentation for og beskrivelse af metode og datakilder. Bagerst i rapporten findes detaljerede bilag for VisitFjordlandet.

Hvad er turisme?

Denne rapport følger den officielle, internationale definition af turisme, som lyder:

"Turister er en delmængde af rejsende, for hvem rejsen foregår uden for personens sædvanlige miljø, i mindre end et år og med andet formål end at være ansat på den besøgte lokalitet."

Definitionen betyder, at turisme i rapporten defineres og opgøres bredere, end man normalt finder i de officielle statistikker. Rapporten medtager således turisme, der normalt ikke indgår i f.eks. Danmarks Statistiks overnatningsstatistikker. Det drejer sig om bl.a. turisme på små overnatningssteder, krydstogtturisme, endagsturisme, besøg hos familie og venner, turisme i lejede helårsboliger samt brug af eget eller lånt feriehus.

Ændringer i forhold til sidste års rapport

Denne rapport afløser VisitDenmarks seneste opgørelse af turismens økonomiske betydning 2021, udgivet i 2023. I opgørelsen af turismeforbruget i 2022 er en række kilder blevet opdateret samtidig med, der er foretaget nogle korrektioner og metodeændringer i modellen. Pga. de mange ændringer har det været en prioritet også at revidere turismeforbruget fra 2019 og frem, så der kan fås et opdateret billede af turismens betydning inden, under og efter Corona pandemien og dens følgevirkninger.

Ændringerne er kort beskrevet nedenfor og uddybet i metodeafsnittet, 4.3, mens estimatet på turismeforbruget 2023, herunder inflationspåvirkningen, beskrives i afsnit 4.4.

Det samlede turismeforbrug i 2019 og 2022 er revideret en smule i 2019 og 2022. Revisionerne i 2020 og 2021 er betydeligt større med nedjusteringer begge år.

Herudover er den turismeskabte beskæftigelse inkl. afledte effekter revideret ned fra 2019 til 2021 pga. en korrektion af en dobbeltberegning i modellen.

Revisionen skyldes primært tre forhold:

- **Opdaterede kilder**

VisitDenmark har implementeret resultaterne af de tre undersøgelser:

- Døgnforbrug fra Turistundersøgelsen
- Privat brug af feriehuse fra Sommerhusundersøgelsen
- Udenlandsk endagsturisme fra Endagsundersøgelsen

Samlet giver data fra Turistundersøgelsen og Sommerhusundersøgelsen mindre opjusteringer af 2022-tallene, mens Endagsundersøgelsen giver en nedjustering.

Ændringer for enkelte dele af turismen – turismeform, nationalitet eller geografi – kan dog være både større eller mindre. Bl.a. er feriehusturisters døgnforbrug steget pænt, mens hotelturisters, herunder især forretningsturisters forbrug, er gået tilbage. Også forbruget fra norske og svenske endagsturister er nedjusteret som følge af den nye undersøgelse.

- **Nedjusteringer i turismeforbruget fra danske endagsturister på ferie og danske forretningsturister**

Som følge af CRT's beregninger af turisternes klimaaftryk er danske endagsturisters forbrug på køretøjers brændstof nedjusteret, da det før virkede urealistisk højt. Ændringen tager således nu højde for køretøjers øgede brændstof-effektivitet sammenlignet med det gamle data.

Også danske forretningsturisters forbrug er i den seneste modelversion blevet nedjusteret pga. en fejlrettelse. I modellen er der indsat en nødvendig begrænsning som sikrer, at de danske forretningsturisters forbrug ikke kan overstige det samlede råvareforbrug primært for produktgruppen, "Rejsebureauer og anden rejseservice".

- **Nedjustering af forretningsturisters økonomiske effekter**

CRT har fjernet en dobbeltberegning af danske forretningsturisters økonomiske effekt i modellen. Da forretningsturisters forbrug er input i virksomhedernes produktion kunne effekten af forbruget før både ske gennem efterspørgslen og udbuddet, hvilket tillod en effekt både på input og output.

Nu kan der kun opnås effekt via efterspørgslen, da virksomhederne i den alternative situation kan sende forretningsturister til udlandet eller øge importen for et tilsvarende beløb og derigennem holde input og produktion konstant for virksomhederne.

Omstændigheder omkring de turismeafledte effekter i årene, 2019 til 2022, beskrives desuden i afsnit 4.6.2.

Sammenfatning

Turismeøkonomiske nøgletal for VisitFjordlandet

Turisterne i VisitFjordlandet brugte i 2022 ca. 2,7 mia. kr. under opholdet i destinationen. I 2023 foretog turisterne ca. 435.000 registrerede overnatninger i VisitFjordlandet, hvilket er 5,0 pct. flere end i 2019 og 7,1 pct. færre end i 2022.

Turismeforbruget skabte, inklusiv afledte effekter, 1.408 mio. kr. i værditilvækst¹, 2.725 fuldtidsjob (årsværk) og 1.026 mio. kr. i skatteindtægter i VisitFjordlandet i 2022. Herved stod turismen bag 3,1 pct. af al værditilvækst, 3,9 pct. af alle fuldtidsjob og 3,4 pct. af det samlede skatteprovenu i VisitFjordlandet.

Turismeforbruget har haft en positiv betydning for den økonomiske aktivitet. Når VisitFjordlandet opnåede én mio. kr. i turismeforbrug, var effekten i gennemsnit inklusiv afledte effekter 513.000 kr. i værditilvækst, 0,99 job (årsværk) og skatteindtægter på 374.000 kr.²

Oversigtstabel 1. VisitFjordlandet, 2019-2022

	2019	2020	2021	2022
Turismeforbrug i VisitFjordlandet, mio. kr.	2.613	1.657	1.729	2.745
Andel af kommunernes samlede udbud, pct.	2,3	1,5	1,4	2,1
Største kommercielle markeder i mio. kr.				
Norge	97	10	6	102
Tyskland	76	47	46	94
Sverige	65	9	12	69
Forbrug på største kommercielle overnatningsformer i mio. kr.				
Hotel – ferie	198	73	129	304
Hotel – forretning	300	130	138	223
Lejet feriehus	121	139	165	192

Oversigtstabel 2. Samfundsøkonomiske afledte effekter

	2019	2020	2021	2022
Turismeskabt værditilvækst, mio. kr.	1.564	891	939	1.408
Andel af samlede værditilvækst, pct.	3,8	2,1	2,1	3,1
Turismeskabt beskæftigelse, årsværk	3.211	2.226	1.963	2.725
Andel af alle beskæftigede, pct.	4,7	3,3	2,9	3,9
Turismeskabt skatteprovenu, mio. kr.	1.074	646	672	1.026
Turismens andel af samlet provenu, pct.	4,3	2,4	2,3	3,4

Inklusiv direkte, afledte og inducerede effekter.

¹ Den formelle betegnelse er "bruttoværditilvækst", men i denne rapport anvendes blot "værditilvækst". Værditilvæksten er formelt produktion minus forbrug i produktion og dermed udtryk for, hvad der er tilbage af den samlede omsætning i virksomhederne til aflønning af de ansatte og profit. Det svarer til BNP i basispriser – ekskl. produktskatter og -subsidier.

² Skatteindtægterne kommer ikke udelukkende kommunen til gode – f.eks. går nogle af skatteindtægterne til staten.

Resume: Turismens økonomiske betydning i VisitFjordlandet

Med udgangspunkt i en analyse af turisternes forbrug under deres ophold i VisitFjordlandet og de samfundsøkonomiske effekter heraf, tegnes i denne rapport en profil af turismen i destinationen og betydningen af erhvervet.

Udvalgte hovedresultater:

- Corona-pandemiens påvirkning af turismeforbruget i VisitFjordlandet betød at fra 2019 til 2021 faldt det samlede turismeforbrug fra 2.613 mio. kr. til 1.729 mio. kr. Turismeforbruget er dog genoprettet igen, eftersom turismeforbruget i 2022 var på 2.745 mio. kr. og ses at ville stige til 2.883³ mio. kr. i 2023.
- Turismeforbruget i VisitFjordlandet i 2022 svarede til 4 pct. af det samlede turismeforbrug i Region Hovedstaden og Sjælland sammenlagt.
- Turismeforbruget i VisitFjordlandet udgjorde i 2022 i alt 2,1 pct. af destinationens samlede udbud af varer og tjenesteydelser. Turismeforbrugets relative størrelse i forhold til andre brancher lå over niveauet for Region Hovedstaden (1,7 pct.) og landet som helhed (2,0 pct.), samt på ens niveau med Region Sjælland (2,1 pct.).
- Ca. halvdelen (47 pct.) af turismeforbruget i VisitFjordlandet stammede fra turister, der benyttede kommercielle overnatningsformer som f.eks. camping og lejet feriehus. De øvrige 53 pct. kunne henføres til turister, der benyttede ikke-kommercielle overnatningsformer, og i høj grad endagsturister (31 pct.) inkl. forretningsrejsende.
- Turismen i VisitFjordlandet favnede både danske og udenlandske gæster. Danskerne tegnede sig for størstedelen (73 pct.) af turismeomsætningen, og de udenlandske gæster stod for de resterende 23 pct. Norge var det største udenlandske kommercielle marked.
- Med en andel på 82 pct. af den samlede turismeomsætning i VisitFjordlandet 2022, havde ferieturismen en større tyngde end forretningsturismen, men forretningsturismen kunne ikke udelukkes som ubetydelig.
- De danske turister havde et klart større aftryk for både ferieturismen, med en andel på 71 pct., og forretningsturismen med en andel på 85 pct. af omsætningen, end de udenlandske turister.
- Turisterne i VisitFjordlandet brugte flest penge på overnatning, restaurantbesøg, lokal transport, samt detailhandlen.
- I 2022 skabte turismen i VisitFjordlandet 1.408 mio. kr. i værditilvækst. Dette svarede til 3,1 pct. af den samlede værditilvækst i destinationen og var over niveauet for Region Hovedstaden (2,4 pct.), under niveauet for Region Sjælland (3,5 pct.) og på niveau med landet som helhed (3,1 pct.).
- Turismen i VisitFjordlandet bidrog til væksten i en række brancher. 30 pct. af den turismeafledte værditilvækst i VisitFjordlandet stammede fra turismeerhvervet, 20 pct. stammede fra detailhandel, og resten (50 pct.) kunne henføres til "andre brancher" herunder f.eks. ejendomsmæglere, bolig-/husleje og erhvervsservice.
- Turismen skabte 2.725 fuldtidsstillinger i VisitFjordlandet, hvilket svarede til 3,9 pct. af det samlede antal beskæftigede i destinationen. Målt på antal fuldtidsbeskæftigede var destinationen mindre afhængig af turismen, end tilfældet var i landet som helhed (4,6 pct.) og i Region Hovedstaden (4,4 pct.), samt Region Sjælland (4,2 pct.).
- Overnatningskapaciteten i VisitFjordlandet mærkede et fald på 1 pct. fra 2022 til 2023.
- Overnatninger på hotel, feriecenter og vandrerhjem udgjorde 48 pct. af alle registrerede overnatninger i VisitFjordlandet i 2023, overnatninger i feriehus udgjorde 20 pct., camping udgjorde 29 pct. og lystbådehavne udgjorde resterende 2 pct. Små hoteller og campingpladser tegnede sig de sidste 1 pct.

³ 2023 er et foreløbigt estimat, der ikke følger satellitregnskabsmetoden, men er fremskrevet med udviklingen i overnatninger og priser. Ca. 4 pct. af udviklingen skyldes inflationen.

- Antallet af danske overnatninger inkl. små overnatningssteder i VisitFjordlandet faldt med 9,8 pct. fra 2022 til 2023, mens antallet af udenlandske overnatninger inkl. små overnatningssteder til gengæld steg med 2,9 pct.

1. Turismeforbruget i VisitFjordlandet

Dette kapitel redegør for turisternes forbrug i VisitFjordlandet. På baggrund af VisitDenmarks turismesatellitregnskab tegner kapitlet et billede af, hvordan turisternes samlede forbrug fordeler sig på produkter og hvilken turisme, der står bag forbruget.

Følgende spørgsmål besvares:

- *Hvor stort er turisternes samlede forbrug?*
- *Hvilken form for turisme står bag forbruget?*
- *Hvad bruger turisterne penge på?*

1.1 Turisterne brugte 2,7 mia. kr. i VisitFjordlandet i 2022

2022 markerede det første fulde år efter corona-pandemien med en stigning på 1,0 mia. kr. (en procentmæssig stigning på 59 pct.) sammenlignet med 2021 og en yderligere stigning på 0,1 mia. kr. (procentmæssig stigning på 5 pct.) sammenlignet med 2019.

Denne vækst blev ikke kun drevet af genkomsten af de udenlandske turister, hvis forbrug steg med 0,4 mia. kr., men også de danske turister hvis forbrug steg med 0,5 mia. kr. De foreløbige tal for 2023 viser en fortsat vækst på 0,1 mia. kr.

Tabel 1.1. Turismeforbrug fordelt på markeder, VisitFjordlandet, 2019-2023

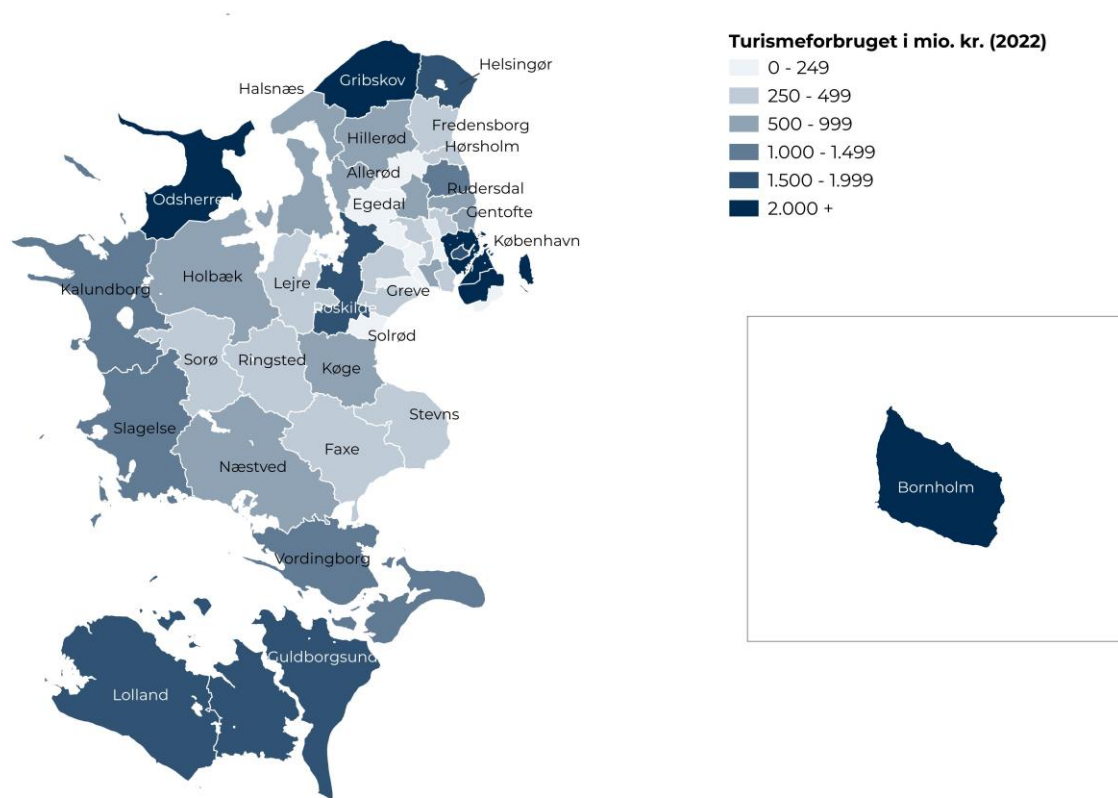
	2019	2020	2021	2022	2023*
	mio. kr.				
I alt	2.613	1.657	1.729	2.745	2.883
Kommerciel	1.109	480	588	1.292	1.307
Ikke-kommerciel	1.504	1.176	1.141	1.453	1.575
Danmark	1.835	1.424	1.489	2.018	2.088
Kommerciel	605	359	466	833	787
Ikke-kommerciel	1.230	1.064	1.023	1.185	1.301
Udlandet	778	233	240	728	794
Kommerciel	504	121	122	460	520
Ikke-kommerciel	274	112	118	268	274

Note: 2023 er et foreløbigt estimat, der ikke følger satellitregnskabsmetoden, men er fremskrevet med udviklingen i overnatninger og priser. Inflationen fra 2022 til 2023 udgør cirka 4 pct. af udviklingen.

I 2022 brugte turisterne i VisitFjordlandet 2.745 mio. kr. i alt. I samme periode var det samlede turismeforbrug i Region Hovedstaden og Sjælland hhv. 53.850 og 15.067 mio. kr. Det betyder, at turisterne i VisitFjordlandet stod for 4,0 pct. af det samlede turismeforbrug for de to regioner.

Figur 1.1 illustrerer den geografiske fordeling af turismeforbruget i VisitFjordlandet og Region Hovedstaden og Sjælland. Roskilde kommune var den kommune i VisitFjordlandet, hvor forbruget for turisterne var størst og Lejre kommune var den kommune hvor forbruget var lavest i 2022.

Figur 1.1 Turismeforbruget i Region Hovedstaden og Sjællands kommuner 2022

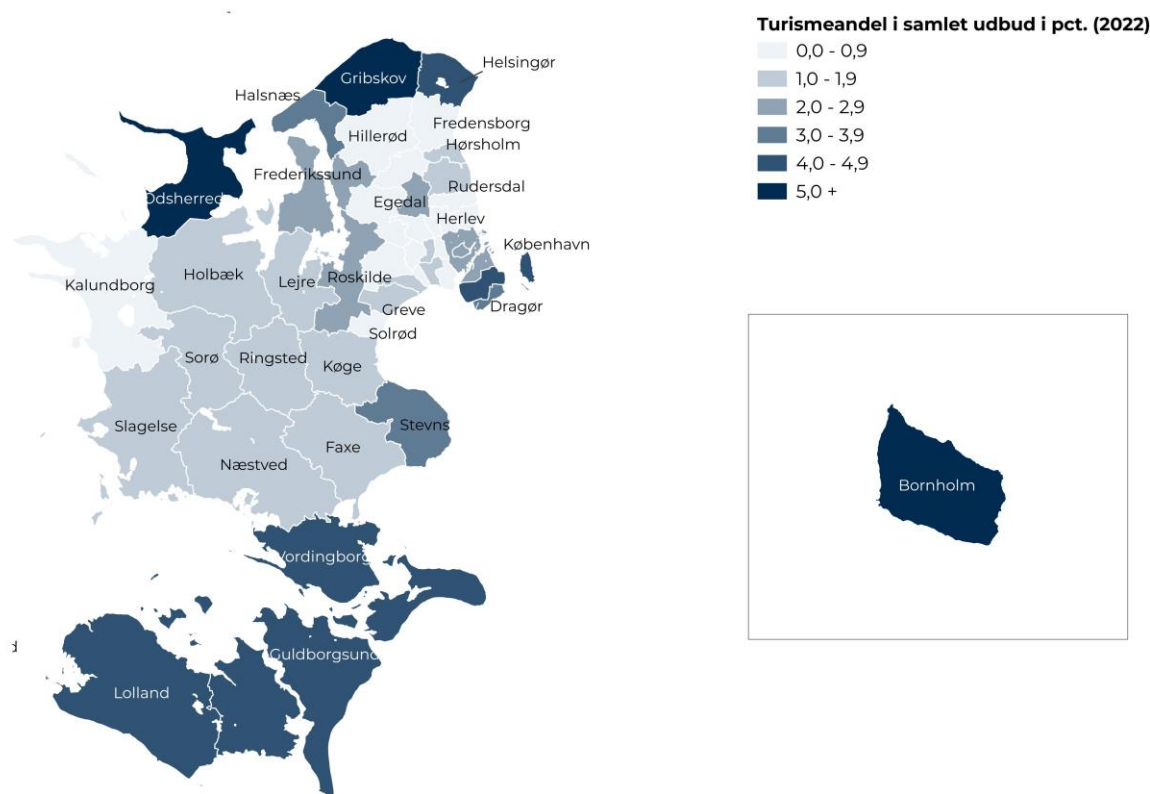

Figur 1.2 illustrerer turismens andel af det samlede udbud i VisitFjordlandet og Region Hovedstaden og Sjællands kommuner. I alt udgjorde turismeforbruget i VisitFjordlandet 2,1 pct. af det samlede udbud af varer og tjenesteydelser i 2022. Turismeforbrugets andel af det samlede udbud i destinationen lå dermed over niveauet i Region Hovedstaden (1,7 pct.), på ens niveau med Region Sjælland (2,1 pct.) og over landsgennemsnittet (2,0 pct.).

VisitFjordlandet indeholder de tre kommuner, Frederikssund, Lejre og Roskilde. Her fyldte turismen mest for Frederikssund Kommune med en andel på 2,3 pct. og mindst i Lejre Kommune med 1,6 pct.

Variationen kommunerne imellem kan tilskrives erhvervslivets sammensætning samt størrelsen af det samlede udbud i de enkelte kommuner. Derudover spiller kommunernes attraktivitet og tilgængelighed for turisterne også ind.

Figur 1.2 Turismens andel af det samlede udbud i Region Hovedstaden og Sjællands kommuner 2022

Tabel 1.2 viser turismeforbruget opdelt på kommercielle samt ikke-kommercielle overnatningsformer og endagsturisme i VisitFjordlandet og samtlige af Region Hovedstaden og Sjællands kommuner sammenholdt med det samlede udbud af varer og tjenesteydelser i hver kommune.

Tabel 1.2 Turismeforbrug og turismeandel fordelt på kommuner, sorteret efter turismeforbrug, Region Hovedstaden og Sjælland, 2022

	Turismeforbruget			Samlet ud- bud	Turismeandel af sam- let udbud
	I alt	Kommerciel overnatning	Ikke-kommerciel overnatning og en- dagsrejsende		
			mio. kr.		pct.
Danmark	152.609	97.678	54.931	7.721.127	2,0
VisitFjordlandet	2.745	1.292	1.453	133.149	2,1
Region Hovedstaden	53.850	36.378	17.471	3.230.875	1,7
København	31.305	24.285	7.020	1.573.866	2,0
Bornholm	4.122	3.437	685	34.508	11,9
Tårnby	2.341	1.764	577	56.694	4,1
Gribskov	2.145	1.085	1.060	26.083	8,2
Helsingør	1.963	1.014	949	46.148	4,3
Frederiksberg	1.570	880	690	73.998	2,1
Rudersdal	1.011	484	526	68.642	1,5
Halsnæs	955	420	534	28.474	3,4
Frederikssund	846	356	490	36.673	2,3
Gentofte	840	260	580	243.743	0,3
Lyngby-Taarbæk	696	300	396	82.188	0,8
Hillerød	669	231	438	89.790	0,7
Furesø	537	68	469	26.977	2,0
Brøndby	508	230	278	50.719	1,0
Høje-Taastrup	496	177	319	97.220	0,5
Glostrup	464	154	309	40.521	1,1
Ballerup	453	162	291	152.588	0,3
Hvidovre	447	213	234	69.943	0,6
Hørsholm	376	151	225	30.166	1,2
Gladsaxe	376	49	327	173.368	0,2
Fredensborg	289	128	161	31.143	0,9
Egedal	241	43	199	27.958	0,9
Rødovre	234	129	105	26.519	0,9
Dragør	227	115	112	5.864	3,9
Ishøj	211	110	101	17.334	1,2
Herlev	201	44	157	41.604	0,5
Albertslund	201	59	142	33.684	0,6
Allerød	67	25	43	31.652	0,2
Vallensbæk	62	8	54	12.808	0,5
Region Sjælland	15.067	7.147	7.920	724.281	2,1
Odsherred	2.097	689	1.408	28.708	7,3
Guldborgsund	1.926	1.353	573	43.344	4,4
Roskilde	1.621	835	786	78.652	2,1
Lolland	1.578	1.082	496	32.564	4,8
Vordingborg	1.196	689	507	29.173	4,1
Kalundborg	1.082	339	743	132.502	0,8
Slagelse	1.054	427	627	64.178	1,6
Næstved	839	359	480	53.076	1,6
Holbæk	691	213	479	49.561	1,4
Køge	572	244	328	53.894	1,1
Ringsted	463	134	330	32.128	1,4
Stevns	447	223	224	11.581	3,9
Greve	424	88	336	36.547	1,2
Faxe	371	228	143	29.193	1,3
Sorø	335	132	204	18.035	1,9
Lejre	278	101	177	17.824	1,6
Solrød	92	12	80	13.321	0,7

Note: Kommercielle overnatningsformer: Hoteller, camping, vandrerhjem, feriecentre, lystbådehavne, festival, bondegårdsferie, krydstogt, lejet feriehus og lejet helårsbolig. Ikke-kommerciel overnatning og endagsrejsende omfatter turister, der benytter eget feriehus, overnatter privat hos familie og venner samt endagsgæster.

1.2 Danske turister stod bag 73 pct. af turismeforbruget i VisitFjordlandet

Turismeforbruget i VisitFjordlandet var kendetegnet ved en stor andel af danske gæster. De danske gæster bidrog med 73 pct. (2.018 mio. kr.) af turismeomsætningen, mens de udenlandske tegnede sig for de resterende 27 pct. (728 mio. kr.).

Norge var det største udenlandske marked i 2022 inden for kommercielle/betalte overnatningsformer i VisitFjordlandet og stod for 22,2 pct. af de samlede kommercielle udenlandske markeder i 2022. Dette skyldes primært deres høje festivals forbrug på 71 mio. kr.

Tabel 1.3. Turismeforbrug fordelt på markeder, VisitFjordlandet, 2022

	Turismeforbrug i mio. kr.	Fordeling i pct.			
		Visit-Fjordlandet	Region Hovedstaden	Region Sjælland	Danmark
I alt	2.745	100	100	100	100
Danmark	2.018	73	52	73	57
Udlandet	728	27	48	27	43
Kommercielle overnatningsformer	1.292	47	68	47	64
Danmark	833	30	27	28	29
Udlandet	460	17	40	19	35
Norge	102	4	5	2	4
Tyskland	94	3	8	8	15
Sverige	69	3	5	2	3
Øvrige lande	49	2	1	1	1
Holland	35	1	2	2	2
Storbritannien	14	1	3	0	2
Ikke-kommercielle overnatningsformer	1.453	53	32	53	36
Danmark	1.185	43	25	44	28
Udlandet	268	10	7	8	8

1.3 Ferieturismen fyldte en betydelig andel af forbruget for VisitFjordlandet

Turismeforbruget i VisitFjordlandet stammede i større grad fra ferieturisterne. Således havde ferieturisterne et turismeforbrug på 2.259 mio. kr. svarende til 82 pct. af destinationens samlede turismeforbrug. Heraf tegnede danskerne sig for langt størstedelen af ferieturisme forbruget på 1.605 mio. kr. svarende til 71 pct. De udenlandske ferieturister stod for 654 mio. kr., svarende til de resterende 29 pct. af det samlede ferieturismeforbrug.

Danskerne tegnede sig med 85 pct. af omsætning for lang størstedelen af forretningsturismen i VisitFjordlandet. Det skal her nævnes, at VisitDenmark ikke har oplysninger om udenlandske endags-forretningsrejser (dvs. uden overnatning) og derfor muligvis undervurderer den udenlandske omsætning.

Tabel 1.4. Turistforbrug fordelt på formål og Danmark/udlandet, VisitFjordlandet, 2022

	I alt	Forretningsrejser		Ferierejser	
	mio. kr.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	2.745	487	100	2.259	100
Danmark	2.018	413	85	1.605	71
Udlandet	728	73	15	654	29

1.4 Endagsbesøg var vigtigt for turismen i VisitFjordlandet

I VisitFjordlandet var det samlede turismeforbrug på 2,7 mia. kr. i 2022. Heraf tegnede turister, der overnattede på kommercielle overnatningsformer, sig for 47 pct. af turismeomsætningen i VisitFjordlandet. De resterende 53 pct. kan henføres til turister på ikke-kommercielle overnatningsformer eller på endagsbesøg.

Endagsturisterne ses at stå for en betydelig andel af de ikke-kommercielle overnatninger i VisitFjordlandet. Endagsturisterne (ferie og forretning) stod for 31 pct. af det samlede turismeforbrug. Dette var højere end niveauet for både Region Hovedstaden (22 pct.) og Sjælland (27 pct.), men også landet som helhed (22 pct.). Endagsturisme kan dermed konstateres at være den største forbrugskilde i VisitFjordlandet i 2022.

Turister på hotel (ferie og forretning) tegnede sig for 19 pct. af det samlede turismeforbrug i VisitFjordlandet. Dette var under niveauet for Region Hovedstaden (46 pct.) og landet som helhed (29 pct.), men større end niveauet for Region Sjælland (14 pct.)

Tabel 1.5. Turismeforbrug fordelt på overnatningsformer, VisitFjordlandet, 2022

	Turismeforbrug i mio. kr.	Fordeling i pct.			
		VisitFjordlandet	Region Hovedstaden	Region Sjælland	Hele landet
I alt	2.745	100	100	100	100
Kommercielle	1,292	47	68	47	64
Hotel – ferie	304	11	28	7	17
Hotel – forretning	223	8	18	7	12
Feriecenter	15	1	0	4	3
Camping	85	3	3	5	5
Vandrerhjem	24	1	4	1	2
Lystbådehavn	9	0	0	1	1
Lejet feriehus	192	7	6	15	18
Lejet helårsbolig	99	4	6	4	5
Festival	341	12	0	2	1
Krydstogt	-	-	1	0	0
Ikke-kommercielle	1,453	53	32	53	36
Eget feriehus	242	9	3	11	4
Lånt feriehus	107	4	1	7	3
Familie/venner	267	10	6	8	7
Endagsturister - ferie	573	21	11	18	12
Endagsturister - forretning	264	10	11	9	10

Bilag 1.A udspecificerer destinationens turismeforbrug på overnatningsformer 2022 per kommune i VisitFjordlandet.

1.5 Turisterne brugte flest penge inden for turismeprodukter

En af turismesatellitregnskabet's hovedtabeller viser turismeforbrugets fordeling på forskellige produkttyper. Regnskabet inddeler produkterne i tre typer: turismekaraktteristiske produkter (turismerelaterede erhverv), turistforbundne produkter (primært detailhandlen) og "ikke-turismespecifikke produkter" (andre produkter), som omfatter alle andre produkter.

I VisitFjordlandet kunne 52 pct. af turismeforbruget henføres til turismeprodukter (overnatning, restaurant, lokal transport, teater, museer og andre kulturelle tjenester mm.), 28 pct. kunne henføres til detailhandlen, og 20 pct. stammede fra andre produkter.

Sammensætningen af de udenlandske turisters forbrug var lidt anderledes end danskernes med en lavere andel på turismeprodukter 38 pct. sammenlignet med danskernes andel på 57 pct. Omvendt brugte udenlandske turister en større andel inden for *detailhandel* og *andre produkter* (herunder bl.a. *Boligbenyttelse og ejendomsmægler* og *Finans og forsikring*), sammenlignet med de danske turister.

Tabel 1.6. Turismeforbruget fordelt på produkter, VisitFjordlandet, 2022

	I alt		Danskere		Udlændinge	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	2.745	100	2.018	100	728	100
Turismeprodukter	1.418	52	1.145	57	273	38
<i>Heraf:</i>						
Overnatning	380	14	278	14	102	14
Restaurant	351	13	287	14	65	9
Lokal transport	420	15	351	17	69	9
Rejse-service	35	1	33	2	2	0
Kultur og forlystelser	231	8	196	10	34	5
Lystbådehavne	1	0	1	0	0	0
Detailhandel	781	28	534	26	247	34
<i>Heraf:</i>						
Føde- og drikkevarer samt tobak	332	12	209	10	124	17
Benzin og andet brændstof	209	8	161	8	48	7
Andet	239	9	164	8	75	10
Andre produkter	546	20	338	17	208	29

2 Samfundsøkonomiske effekter

Turismeefterspørgslen i Danmark skaber afledte samfundsøkonomiske effekter i form af beskæftigelse, værditilvækst og offentlige provenuer. For at belyse størrelsen af disse effekter på nationalt og lokalt niveau anvender VisitDenmark det regionale turismesatellitregnskab (RTSA) sammen med den generelle ligevægtsmodel LINE. Effekterne inkluderer såvel direkte som afledte turismeeffekter.

I dette kapitel beskrives de samfundsøkonomiske effekter af turismen i form af job, værditilvækst og skatter i VisitFjordlandet. De samlede effekter i et område kan være et resultat af turismeforbrug andre steder i landet, som giver anledning til øget økonomisk aktivitet og produktion i destinationen. Omvendt kan turismeforbruget i en given kommune give anledning til effekter i form af f.eks. skabte job andre steder i landet, og disse indgår ikke i beskrivelsen af turismeeffekterne i de pågældende kommuner. Ligeledes skal det bemærkes, at beskæftigelseseffekterne er opgjort efter arbejdssted, mens skatteindtægter følger arbejdsstagers bopælskommune (se også metodebeskrivelsen i kapitel 4).

2.1 Turismen skabte 1,4 mia. kr. i værditilvækst i VisitFjordlandet i 2022

En anerkendt målestok for betydningen af et erhverv i samfundet er værditilvækst. Værditilvæksten er defineret som det beløb, der er tilbage af den samlede omsætning, når vareforbruget i produktionen er fratrasket. Værditilvækst går således til løn og profit (aflønning af produktionsfaktorer). Værditilvæksten er dermed en målestok for, hvad der er tilbage til løn og profit, når restauranterne har købt råvarer, hotellerne er blevet vedligeholdt, og el mm. er blevet produceret. Værditilvæksten er sammenlignelig med BNP og er dermed et udtryk for, hvad turismen bidrager med af værdi i samfundet.

Den turismeskabte værditilvækst i VisitFjordlandet udgjorde i 2022, 1.408 mio. kr. inkl. Afledte effekter (jf. tabel 2.1), hvilket svarer til 4 pct. af den samlede turismeskabte værditilvækst i Region Hovedstaden og Sjælland sammenlagt. Turismens andel af den samlede værditilvækst i VisitFjordlandet udgjorde 3,1 pct. Dette var over niveauet for Region Hovedstaden (2,4 pct.), under niveauet for Region Sjælland (3,5 pct.), og på niveau med landet som helhed (3,1 pct.).

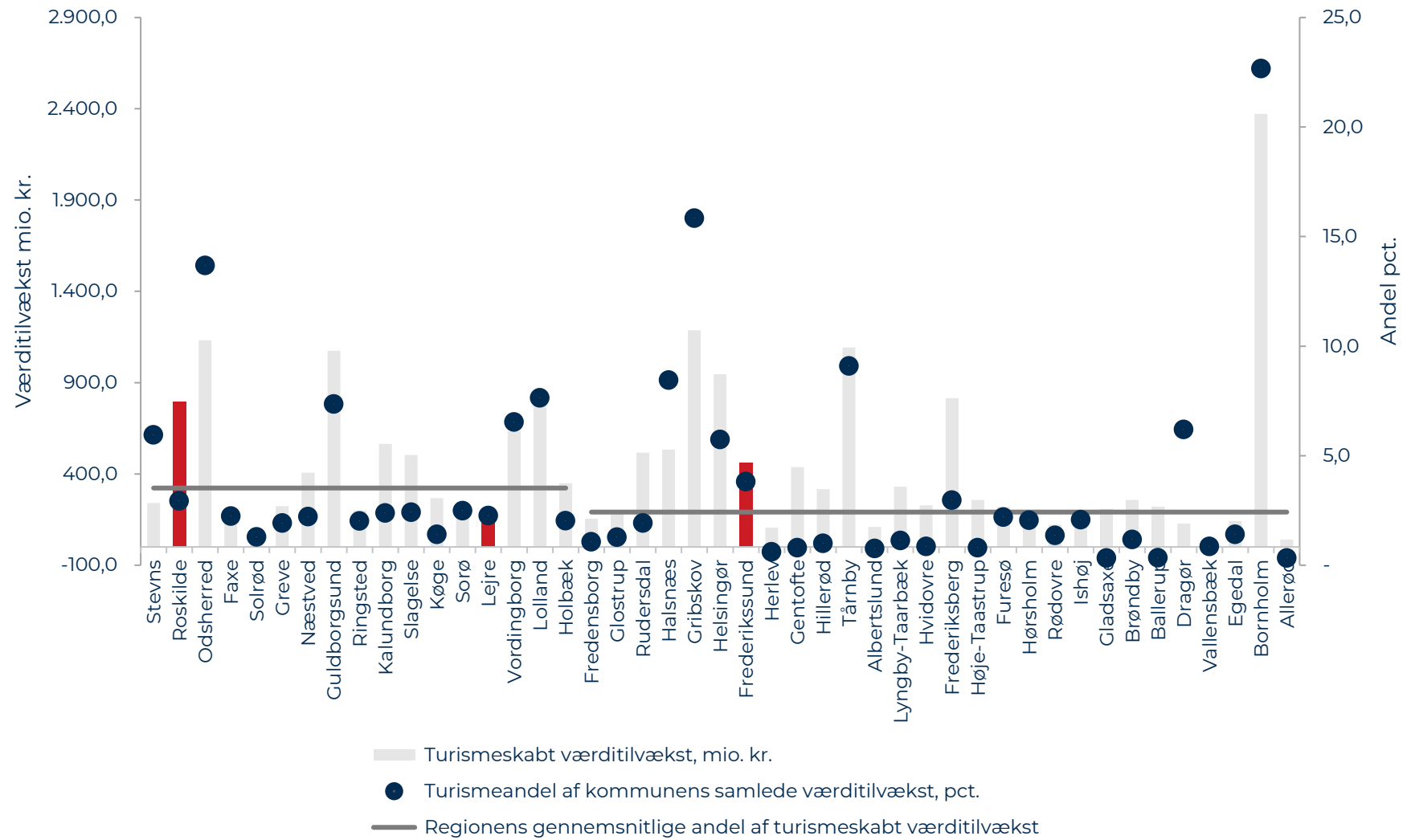
Tabel 2.1 Værditilvækst skabt af turismen, Region Hovedstaden og Sjælland, 2022

	Turismeskabt værdi- tilvækst	Samlet værditilvækst i kommunen	<i>Turismeandel af sam- let værditilvækst</i>
	mio. kr.		pct.
Danmark	78.455	2.494.524	3,1
VisitFjordlandet	1.408	45.853	3,1
Region Hovedstaden	27.005	1.113.773	2,4
København	15.276	548.301	2,8
Bornholm	2.372	10.461	22,7
Gribskov	1.186	7.486	15,8
Tårnby	1.092	12.001	9,1
Helsingør	946	16.485	5,7
Frederiksberg	814	27.452	3,0
Halsnæs	533	6.311	8,4
Rudersdal	516	26.783	1,9
Frederikssund	458	12.016	3,8
Gentofte	437	54.785	0,8
Lyngby-Taarbæk	331	29.294	1,1
Hillerød	316	31.456	1,0
Brøndby	258	21.876	1,2
Høje-Taastrup	257	31.950	0,8
Hvidovre	228	26.548	0,9
Furesø	221	10.095	2,2
Ballerup	221	64.297	0,3
Gladsaxe	207	62.740	0,3
Glostrup	202	15.806	1,3
Hørsholm	176	8.552	2,1
Fredensborg	155	14.430	1,1
Egedal	142	10.007	1,4
Dragør	128	2.066	6,2
Rødovre	122	8.964	1,4
Ishøj	113	5.436	2,1
Albertslund	109	14.184	0,8
Herlev	105	17.099	0,6
Allerød	41	12.193	0,3
Vallensbæk	40	4.700	0,9
Region Sjælland	7.819	221.966	3,5
Odsherred	1.132	8.272	13,7
Guldborgsund	1.074	14.595	7,4
Lolland	852	11.153	7,6
Roskilde	795	27.023	2,9
Vordingborg	635	9.712	6,5
Kalundborg	564	23.675	2,4
Slagelse	504	20.828	2,4
Næstved	406	18.269	2,2
Holbæk	349	17.224	2,0
Køge	267	18.969	1,4
Stevns	241	4.046	6,0
Greve	224	11.623	1,9
Faxe	200	8.912	2,2
Ringsted	199	9.856	2,0
Sorø	167	6.677	2,5
Lejre	154	6.814	2,3
Solrød	56	4.316	1,3

Figur 2.1 viser sammenhængen mellem størrelsen af den turismeskabte værditilvækst for kommunerne i Region Hovedstaden og Sjælland og turismeandelen af kommunernes samlede værditilvækst i forhold til regionsgennemsnittet. Som det fremgår, lå turismeandelen i Roskilde (2,9 pct.) og Lejre kommune (2,3 pct.) under regionsgennemsnittet for Region Sjælland (3,5 pct.), hvor andelen for Frederikssund (3,8 pct.) kommune lå over gennemsnittet for Region Hovedstaden (2,4 pct.).

København Kommune er ikke inkluderet, da dens data viste sig at være markant anderledes og kunne forstyrre sammenligningen med de øvrige kommuner.

Figur 2.1 Værditilvækst skabt af turisme i Region Hovedstaden og Sjælland, 2022

2.2 Turismen bidrog til vækst i mange brancher

Turismeforbruget skaber værditilvækst bredt i samfundet – ikke kun i turismeerhvervene. Af VisitFjordlandets samlede turismeafledte værditilvækst på 1.408 mio. kr. stammede 421 mio. kr. (30 pct.) fra turismeerhvervene. Dette er under niveauet i Region Hovedstaden (34 pct.), men over niveauet i Region Sjælland (27 pct.) og ens med landet som helhed (30 pct.).

En betydelig andel af værditilvæksten i VisitFjordlandet, stammer fra turisternes forbrug i "andre brancher" (50 pct.), der dækker en bred vifte af erhverv, f.eks. ejendomsmæglere, bolig-/husleje (som "producerer" feriehusudlejning), erhvervsservice, finans og forsikring. Niveauet i VisitFjordlandet ligger på niveau med regionerne, Hovedstaden (49 pct.) og Sjælland (51 pct.), dog en smule under landet som helhed (52 pct.).

Detailhandlen kan tilskrives 20 pct. af den turismeafledte værditilvækst i VisitFjordlandet, hvilket er over niveauet for Region Hovedstaden (17 pct.) og landet som helhed (18 pct.), men en smule under niveauet for Region Sjælland (22 pct.).

Som en gennemsnitsbetragtning kan beregnes en multiplikator for, hvor meget værditilvækst 1 mio. kr. i turismeforbrug skaber i destinationen. Effekten af én mio. kr. i turismeforbrug gav i VisitFjordlandet anledning til 513.000 kr. i værditilvækst, inklusiv afledte effekter. Multiplikatoren for værditilvækst i VisitFjordlandet er således 0,51. Dette var ens med niveauet med landet som helhed (hvor multiplikatoren er 0,51).

Tabel 2.2. Turismeafledt værditilvækst fordelt på brancher, VisitFjordlandet, 2022

	Turismeafledt værditilvækst mio. kr.	Fordeling for			Danmark
		VisitFjordlandet	Region Hovedstaden	Region Sjælland	
		pct.			
I alt	1.408	100	100	100	100
Turismeerhverv	421	30	34	27	30
<i>Heraf:</i>					
Overnatningssteder	100	7	8	5	7
Restauranter og værtshuse	121	9	12	8	10
Transportvirksomheder	89	6	9	7	8
Rejse-service	21	1	1	2	1
Kultur, forlystelser og sport	90	6	4	5	4
Detailhandel	278	20	17	22	18
<i>Heraf:</i>					
Råolie-, naturgas og olieindustri	2	0	0	0	0
Føde- og drikkevarer samt tobak	24	2	2	2	2
Andre	252	18	15	20	16
Andre brancher	708	50	49	51	52
<i>Heraf:</i>					
Ejendomsmæglere, bolig- og husleje	180	13	13	15	15
Erhvervsservice	118	8	9	8	9
Andre	410	29	27	28	28

Bilag 2.A udspecificerer destinationens turismeafledt værditilvækst fordelt på brancher per kommune i VisitFjordlandet 2022.

2.3 Turismen skabte 2.725 fuldtidsjob i VisitFjordlandet i 2022

Turisternes forbrug skaber en mængde arbejdspladser. Det kaldes turismeskabte årsværk, da antallet tælles i enheder, der modsvarer fuldtidsjob.

Turismen i VisitFjordlandet skabte i 2022 gennem direkte og afledte effekter 2.725 årsværk, hvilket er 3,9 pct. af destinationens samlede antal årsværk. Dette er under niveauet i Region Hovedstaden og Sjælland (hhv. 4,4 pct. og 4,2 pct.) og landet som helhed (4,6 pct.).

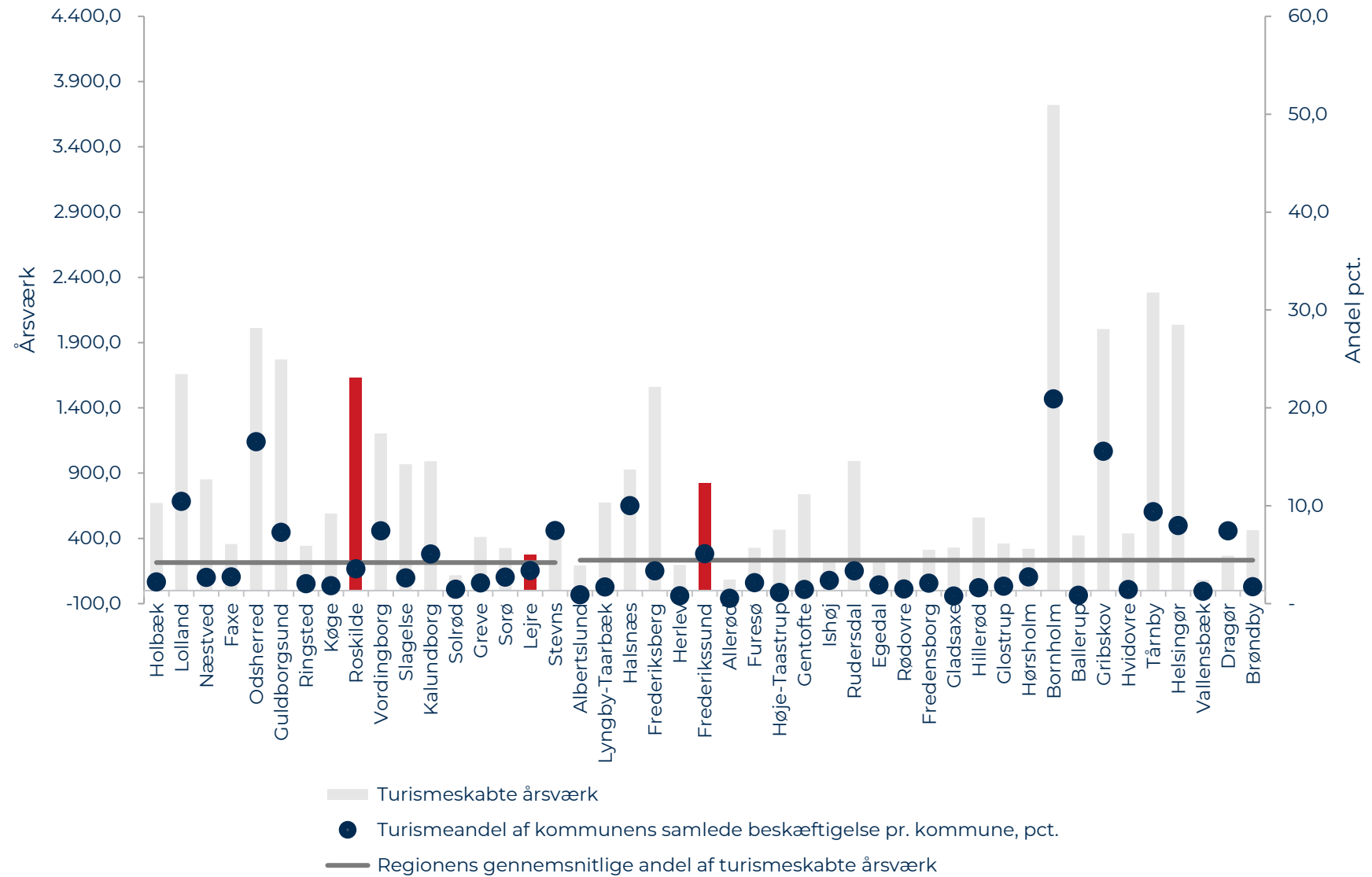
Tabel 2.3. Antal årsværk skabt af turismen, Region Hovedstaden og Sjælland, 2022

	Turismeskabte årsværk	Samlet antal beskæftigede i kommunen	Turismeandel af samlet beskæftigelse pr. kommune
	årsværk		pct.
Danmark	145.990	3.167.885	4,6
VisitFjordlandet	2.725	69.882	3,9
Region Hovedstaden	51.180	1.153.688	4,4
København	29.869	483.850	6,2
Bornholm	3.722	17.781	20,9
Tårnby	2.283	24.317	9,4
Helsingør	2.036	25.514	8,0
Gribskov	2.005	12.870	15,6
Frederiksberg	1.561	46.622	3,3
Rudersdal	992	29.616	3,4
Halsnæs	927	9.246	10,0
Frederikssund	823	16.137	5,1
Gentofte	738	50.701	1,5
Lyngby-Taarbæk	675	39.927	1,7
Hillerød	559	34.605	1,6
Høje-Taastrup	467	40.843	1,1
Brøndby	463	26.905	1,7
Hvidovre	438	30.170	1,5
Ballerup	422	48.913	0,9
Glostrup	361	20.308	1,8
Gladsaxe	329	42.751	0,8
Furesø	328	15.340	2,1
Hørsholm	321	11.797	2,7
Fredensborg	312	14.862	2,1
Dragør	267	3.588	7,4
Rødovre	249	16.675	1,5
Egedal	242	12.744	1,9
Ishøj	231	9.747	2,4
Herlev	197	24.344	0,8
Albertslund	193	21.116	0,9
Allerød	85	15.819	0,5
Vallensbæk	83	6.578	1,3
Region Sjælland	14.643	348.901	4,2
Odsherred	2.012	12.167	16,5
Guldborgsund	1.771	24.288	7,3
Lolland	1.658	15.863	10,5
Roskilde	1.629	45.672	3,6
Vordingborg	1.204	16.157	7,5
Kalundborg	991	19.557	5,1
Slagelse	969	37.016	2,6
Næstved	853	31.947	2,7
Holbæk	671	30.233	2,2
Køge	590	32.269	1,8
Stevns	469	6.287	7,5
Greve	411	19.360	2,1
Faxe	358	13.092	2,7
Ringsted	344	16.896	2,0
Sorø	326	12.081	2,7
Lejre	273	8.073	3,4
Solrød	117	7.944	1,5

Figur 2.2 viser antallet af årsværk sammenholdt med turismens andel af de skabte årsværk pr. kommune. Som det fremgår, lå andelen af turismeskabte job i Lejre og Roskilde Kommune under regionsgennemsnittet for Region Sjælland. For Frederikssund Kommune lå andelen over gennemsnittet for Region Hovedstaden.

København Kommune er ikke inkluderet, da dens data viste sig at være markant anderledes og kunne forstyrre sammenligningen med de øvrige kommuner.

Figur 2.2 Årsværk skabt af turisme i Region Hovedstaden og Sjælland, 2022

2.4 Der blev især skabt beskæftigelse inden for turismeerhvervene

Størstedelen af den turismeskabte beskæftigelse i VisitFjordlandet kan henføres til turismeerhvervet (52 pct.). Inden for turismeerhvervet blev størstedelen af beskæftigelsen (25 pct.) skabt på restauranter og værtshuse. Dette er under niveauerne i Region Hovedstaden (31 pct.) og Sjælland (26 pct.), samt landsgennemsnittet (29 pct.). Overnatningssteder tegnede for 16 pct. af beskæftigelsen, hvilket var ens med niveauet for Region Hovedstaden (16 pct.), over niveauet for Region Sjælland og landet som helhed (hhv. 10 pct. og 13 pct.).

Beskæftigelsesmultiplikatoren beregnes som turismeskabt beskæftigelse pr. mio. kr. i turismeforbrug. I VisitFjordlandet var denne multiplikator 0,99 i 2022. For hver mio. kr., der blev brugt af turister i destinationen, ville der næsten blive skabt 1 fuldtidsstilling, når de afledte effekter af forbruget medregnes. Årsværket i VisitFjordlandet lå over niveauet med landet som helhed, hvor der i gennemsnit skabes 0,96 job af en mio. kr. i turismeforbrug.

Tabel 2.4. Beskæftigelse fordelt på branchegrupper afledt af turismen i , VisitFjordlandet, 2022

	Turismeafledt beskæftigelse årsværk	Fordeling for			
		Visit-Fjord- landet	Region Ho- vedstaden	Region Sjælland	Dan- mark
I alt	2.725	100	100	100	100
Turismeerhverv	1.430	52	58	48	53
<i>Heraf:</i>					
Overnatningssteder	425	16	16	10	13
Restauranter og værtshuse	681	25	31	26	29
Transportvirksomheder	46	2	4	3	4
Rejse-service	69	3	3	3	2
Kultur, forlystelser og sport	210	8	4	6	5
Detailhandel	541	20	16	23	19
<i>Heraf:</i>					
Råolie-, naturgas- og olieindustri	2	0	0	0	0
Føde- og drikkevarer samt tobak	39	1	1	2	1
Andre	500	18	14	21	17
Andre brancher	753	28	26	29	29
<i>Heraf:</i>					
Ejendomsmæglere, bolig- og hus- leje	26	1	1	1	1
Erhvervsservice	196	7	7	7	7
Andre	531	19	18	21	20

Bilag 2.B udspecificerer destinationens beskæftigelse fordelt på branchegrupper afledt af turismen per kommune i VisitFjordlandet.

2.5 Skatteindtægter på 1,0 mia. kr. afledt af turismen

I VisitFjordlandet skaber turismen offentlige indtægter på 1.026 mio. kr. Heraf gik 650 mio. kr. eller 63 pct. til vareskatter (især moms). Personskatterne beløb sig til 376 mio. kr. eller 37 pct., hvoraf størstedelen var delt mellem kommuneskatter og statsskatter.

Sammenlignet med regionsfordelingen var andelen i personskatter under niveauet for Region Hovedstaden (40 pct.), over niveauet for Region Sjælland (35 pct.) og ens med andelen for landet som helhed (37 pct.). Den resterende andel i vareskatter lå over niveauet for Region Hovedstaden (60 pct.), under niveauet for Region Sjælland (65 pct.) og var ens med landet som helhed (63 pct.).

Tabel 2.5. Skatter og afgifter afledt af turismen i , VisitFjordlandet, 2022

	Turismeaf- ledte skatter og afgifter mio. kr.	Fordeling for			
		Visit-Fjordlan- det	Region Ho- vedstaden	Region Sjæl- land	Danmark
		pct.			
I alt	1.026	100	100	100	100
Personskatter	376	37	40	35	37
Heraf:					
Statsskatter	188	18	20	18	18
Kirkeskatter	5	0	0	0	0
Kommuneskatter	184	18	19	17	18
Vareskatter	650	63	60	65	63
Heraf:					
Selskabsskatter	49	5	5	4	5
Vareafgifter/punktafgifter	163	16	9	17	13
Moms/merværdiafgift	438	43	46	43	44

Note: Indeholder både direkte, indirekte og inducerede effekter. Ikke alle statsskatter er dækket af LINE-modellen, derfor er andelen lavere ved brug af skatteindtægter fra www.statistikbanken.dk/off12

Bilag 2.C udspecificerer destinationens skatter og afgifter afledt af turismen per kommune i VisitFjordlandet.

2.6 Turismeafledte skatteindtægter på 3,4 pct. af de samlede skatter og afgifter

Turismen i VisitFjordlandet skabte 3,4 pct. af det samlede skatteprovenu, hvilket var under niveauet i Region Hovedstaden (4,2 pct.) og Sjælland (4,1), samt landsgennemsnittet (4,8 pct.).

I VisitFjordlandet var multiplikatoren for effekten af en mio. kr. i turismeforbrug på skatter og afgifter 0,37. For hver mio. kr. i turismeforbrug opnåede VisitFjordlandet, inklusiv afledte effekter, således indtægter til stat og kommune på 370.000 kr. Dette lå over niveauet for multiplikatoren for hele landet, der lå på 0,34

Tabel 2.6. Turismeafledte skatter og afgifter og andele af samlede skatter og afgifter i Danmark, VisitFjordlandet, 2022

	Turismeafledte skatter og af- gifter mio. kr.	Fordeling for			
		VisitFjordlandet	Region Ho- vedstaden	Region Sjælland	Danmark
		pct.			
I alt	1.026	3,4	4,2	4,1	4,8
Personskatter	376	1,9	2,9	2,2	3,0
Heraf:					
Statsskatter	188	1,8	2,7	2,1	2,8
Kirkeskatter	5	1,9	3,8	2,1	3,3
Kommuneskatter	184	2,0	3,2	2,4	3,2
Vareskatter	650	6,4	6,0	7,5	7,5
Heraf:					
Selskabsskatter	49	3,1	1,8	3,7	3,0
Vareafgifter/punktafgifter	163	7,7	5,0	9,0	7,8
Moms/merværdiafgift	438	6,9	8,3	7,8	8,9

Note: Indeholder både direkte, indirekte og inducerede effekter.

3 Overnatninger og kapacitet

Dette kapitel omhandler udviklingen i kapacitet og antal overnatninger i VisitFjordlandet jf. Danmarks Statistiks overnatningsstatistik. Opgørelsen af overnatninger omfatter kun de overnatningskategorier, som indberetter til Danmarks Statistik. Kapitlet omhandler 2023 og udviklingen siden 2019.

De registrerede overnatninger omfatter hoteller, vandrerhjem og feriecentre med mindst 40 senge, lystbådehavne, der frivilligt indberetter til Danmarks Statistik, campingpladser med mindst 75 enheder og lejede feriehusene gennem bureauer med mindst 25 huse. Ligeledes fremgår tal for den årlige opgørelse af kapacitet og overnatninger på små hoteller (10-39 senge) og campingpladser (10-74 enheder).

Antallet af ikke-kommercielle overnatninger i egne og lånte feriehusene m.m. kan ikke opgøres. Privatudlejning såsom Airbnb indgår heller ikke i Danmarks Statistiks tal. Der arbejdes pt. på en metode til at kunne inkludere overnatninger via udlejningsplatforme i Danmarks Statistiks officielle opgørelser.

3.1 VisitFjordlandet mærker et fald i overnatningskapaciteten i 2023

Tabel 3.1 viser kapaciteten for overnatningsstederne i VisitFjordlandet registeret af Danmarks Statistik. Som anført oven for dækker tallene ikke samtlige overnatningssteder i destinationen. I 2023 var mængden af sengepladser i VisitFjordlandet (inkl. de små overnatningssteder) 6.217 fordelt på (inkl. de små overnatningssteder) 37 virksomheder. VisitFjordlandet har mærket et lille faldt i overnatningskapaciteten på 1 pct. i 2023 sammenlignet med 2022.

Tabel 3.1 Kapacitetsudviklingen i overnatningsfaciliteter, VisitFjordlandet

	2019	2020	2021	2022	2023
Antal senge					
I alt inkl. Små hoteller og campingpladser	6.009	5.848	5.947	6.297	6.217
I alt	5.805	5.734	5.788	6.122	6.054
Camping	2.190	2.190	2.250	2.250	2.259
Lystbådehavne	1.925	1.802	1.724	2.067	1.951
Hotel, feriecenter og vandrerhjem	1.690	1.742	1.814	1.805	1.844
Små hoteller og campingpladser	204	114	159	175	163
Antal indberettende virksomheder					
I alt inkl. Små hoteller og campingpladser	36	33	33	37	37
I alt	29	28	28	31	31
Camping	4	4	4	4	4
Lystbådehavne	12	10	9	12	12
Hotel, feriecenter og vandrerhjem	13	14	15	15	15
Små hoteller og campingpladser	7	5	5	6	6

Kilde: Danmarks Statistik.

3.2 Feriehuse og udlejninger i VisitFjordlandet 2023

I VisitFjordlandet var der i alt 6.759 feriehusene i 2023 ifølge BBR⁴. Frederikssund Kommune havde flest feriehusene, 4.899, hvoraf de resterende var fordelt hos Lejre (1.442) og Roskilde Kommune (418). Der var 48.762 feriehusene i Region Hovedstaden og 55.761 i Region Sjælland. På landsplan var der i alt 222.066 feriehusene.

Det er ikke alle feriehusene, der udlejes, men omfanget af privat brug dækkes i VisitDenmarks Sommerhusundersøgelse⁵ og i Danmarks Statistiks udgivelse "Udlejning af feriehusene størst i Jylland"⁶. Her opgøres den maksimale udlejning for feriehusudlejningsbureauer på kommunalt niveau. Den maksimale kapacitetsudnyttelse opgøres som andelen af sommerhuskapaciteten i hver kommune, der var udlejet på den travleste dag i juli 2022.

⁴ <https://statistikbanken.dk/bol103>

⁵ <https://www.visitdenmark.dk/corporate/videncenter/sommerhusundersogelsen-2022>

⁶ [Udlejning af feriehusene størst i Jylland - Danmarks Statistik \(dst.dk\)](#)

Analysen fra Danmarks Statistik viser, at hhv. 1,9 og 1,5 pct. af feriehusene i Frederikssund og Lejre Kommune blev anvendt til udlejning på den travleste dag i juli. Dette er under niveauet for udlejningsgraden i hele landet på 14 pct. af husene.⁷

Ifølge Danmarks Statistik blev 43.463 feriehusene anvendt til udlejning på landsplan gennem hele året, 2023. Sammenholdes dette med antallet af feriehusene i BBR, svarer det til, at en femtedel af landets feriehusene udlejes gennem feriehusbureauerne. Sammenlignet med landet som helhed har feriehusene i VisitFjordlandet hermed en markant mindre udlejningsgrad.

Kapacitetsudnyttelsen af disse feriehusene vil sandsynligvis ikke være ligeligt fordelt mellem feriehusene. Nogle feriehusene vil være kendetegnet ved en stor kapacitetsudnyttelse, mens andre feriehusene slet ikke lejes ud. Det forventes, at ingen eller meget få feriehusene udlejes i alle årets tilladte 43 uger. Normalt vil udlejningen af feriehusene koncentrere sig om højsæsonen.

I tabel 3.2 er udviklingen i udlejede feriehusuger fra 2019 til 2023 vist. Som det fremgår af tabellen, blev der i 2023 udlejet 1,8 pct. færre feriehusuger i VisitFjordlandet end i 2022, hvor niveauet var det højeste i perioden.

Tabel 3.2 Udlejning af feriehusuger, VisitFjordlandet

	2019	2020	2021	2022	2023	Udv. 2019-2023	Udv. 2022-2023
						<i>pct</i>	
Hele landet	691.105	652.488	713.853	792.980	782.498	13,2	-1,3
VisitFjordlandet	2.704	2.978	3.227	3.554	3.488	29,0	-1,9
Frederikssund	2.070	2.286	2.524	2.819	2.736	32,2	-2,9
Lejre	634	692	703	735	721	13,7	-1,9
Roskilde	-	-	-	-	31	-	-

Diskretioneret data for Roskilde.

Kilde: Danmarks Statistik.

3.3 Overnatninger på hoteller, feriecentre og vandrerhjem dominerer i VisitFjordlandet

I løbet af 2023 blev der foretaget i alt ca. 440.000 kommercielle overnatninger i VisitFjordlandet inkl. små overnatningssteder (jf. tabel 3.3). Det er et fald på 33.000 eller 7,1 pct. i forhold til 2022.

Hoteller, feriecentre og vandrerhjem var den dominerende overnatningsform i VisitFjordlandet med knap 210.000 overnatninger eller i alt 48 pct. af det samlede antal overnatninger i 2023. Heraf kom 114.000 af overnatningerne fra feriegæster og de resterende 96.000 overnatninger fra forretningsgæster. Overnatninger på campingpladser udgjorde 130.000 (29 pct.), feriehusene udgjorde 89.000 (20 pct.) af alle overnatninger, mens lystbådehavne samlet udgjorde 7.000 eller 2 pct. af overnatningerne i VisitFjordlandet.

Alle overnatningsformer ses at have haft et fald i overnatninger sammenlignet med 2022.

⁷For mere data på feriehusudlejning henvises til Sommerhusundersøgelsen 2022, der baserer sig på en spørgeskemaundersøgelse. Denne indeholder også privatudlejning af feriehusene.

Tabel 3.3 Udviklingen i kommercielle overnatninger (1.000) fordelt på overnatningsformer, VisitFjordlandet

	2019	2020	2021	2022	2023	Forde- ling i 2023	Udv. 2022 - 2023
						<i>pct.</i>	
I alt inkl. små hoteller og campingpladser	419	311	378	473	440	100	-7,1
I alt	408	308	373	465	435	99	-6,4
Camping	118	100	112	143	130	29	-9,3
Feriehuse	73	80	90	92	89	20	-3,8
Hotel, feriecenter og vandrerhjem	209	119	162	222	210	48	-5,4
<i>ferie</i>	100	55	86	120	114	26	-5,6
<i>forretning</i>	109	64	76	101	96	22	-5,1
Lystbådehavne	8	10	9	8	7	2	-13,4
Små hoteller og campingpladser	11	3	5	8	4	1	-45,0

Kilde: Danmark Statistik.

3.4 Roskilde Kommune fylder mest i overnatningstallene

I 2023 foretog danske turister 334.000 overnatninger (inkl. små overnatningssteder) i VisitFjordlandet, hvilket svarede til 76 pct. af det samlede antal overnatninger i destinationen. Udenlandske turister havde 105.000 overnatninger (inkl. små overnatningssteder) i VisitFjordlandet i 2023, svarende til 14 pct. af overnatningerne i destinationen. Det største udenlandske marked var Tyskland med 43.000 overnatninger i 2023, svarende til 10 pct. af alle overnatningerne (ekskl. små overnatningssteder) i VisitFjordlandet og står for 41 pct. af samlede antal udenlandske overnatninger i destinationen (ekskl. små overnatningssteder).

Den negative udvikling i antallet af overnatninger (inkl. små overnatningssteder) fra 2022 til 2023 på 7,1 pct. skyldes et fald i antallet af danske overnatninger på 26.000 eller 9,8 pct. De udenlandske overnatninger (inkl. små overnatningssteder) havde derimod en mindre stigning på 3.000 eller 2,9 pct. fra 2022 til 2023.

Tabel 3.4 Udviklingen i kommercielle overnatninger (1.000) fordelt på nationalitet, VisitFjordlandet

	2019	2020	2021	2022	2023	Forde- ling i 2023	Udv. 2022- 2023
						<i>pct.</i>	
I alt inkl. små hoteller og campingpladser	419	311	378	473	440		-7,1
I alt	408	308	373	465	435	100	-6,4
Danmark							
Inkl. små hoteller og campingpladser	295	265	325	370	334		-9,8
I alt	288	262	323	364	331	76	-9,1
Udlandet							
I alt inkl. små hoteller og campingpladser	122	46	52	102	105		2,9
I alt	120	46	50	101	104	24	3,0
Tyskland	33	22	22	37	43	10	13,8
Holland	14	4	8	16	16	4	1,5
Sverige	10	3	4	10	9	2	-5,9
Norge	9	3	2	7	5	1	-30,5
Andre lande	54	14	14	31	31	7	1,1

Kilde: Danmark Statistik

I tabel 3.5, ses udviklingen i antallet af kommercielle overnatninger fordelt på VisitFjordlandets kommuner. Som det fremgår af tabellen har alle kommuner mærket et fald i overnatninger sammenlignet med 2022. Overnatninger i Roskilde Kommune faldt med 3,7 pct., Lejre Kommune med 14,9 pct. og Frederikssund Kommune med 5,9 pct.

Fra 2019 til 2023 er antallet af overnatninger dog steget med 6,8 pct. hvoraf Frederikssund Kommune, havde den største procentmæssig stigning på 14,6 pct. Lejre Kommune havde en stigning på 10,9 pct. og Roskilde Kommune havde den mindste stigning på 0,3 pct.

Tabel 3.5 Udviklingen i kommercielle overnatninger (1.000) fordelt på kommuner, VisitFjordlandet

	2019	2020	2021	2022	2023	Udv. 2019- 2023	Udv. 2022- 2023
						<i>pct</i>	
Hele landet	56.059	44.558	51.478	62.869	63.005	12,4	0,2
VisitFjordlandet	408	308	373	465	435	6,8	-6,4
Frederikssund	138	123	150	168	158	14,6	-5,9
Lejre	62	49	54	81	69	10,9	-14,9
Roskilde	208	136	168	217	209	0,3	-3,7

Ekskl. Små hoteller og campingpladser.

Kilde: Danmarks Statistik.

3.5 Turismesæsonen i VisitFjordlandet

Tabel 3.6 viser sæsonfordelingen af overnatninger i VisitFjordlandet fordelt på overnatningsformer.

Overnatningerne ses at være mest koncentreret omkring højsæsonen, som i alt havde en andel på 35 pct., hvor især camping, lystbådehavne og feriehusene ses at have haft størst aftryk. Generelt bemærkes en stor koncentration omkring sommermånederne maj til september, hvor 68 pct. af alle årets kommercielle overnatninger i 2023 fandt sted.

Tabel 3.6 Procentfordeling af overnatninger pr. måned, VisitFjordlandet, 2023

	Alle	Camping	Lystbådehavne	Feriehuse	Hotel, feriecentre og vandrerhjem
Jan.	4	-	-	3	4
Feb.	3	-	-	3	3
Mar.	4	-	-	5	4
Apr.	8	9	-	7	8
Maj.	11	13	10	9	11
Jun.	12	16	19	10	12
Jul.	19	30	36	20	19
Aug.	16	23	19	17	16
Sep.	10	9	15	8	10
Okt.	6	-	-	9	6
Nov.	5	-	-	4	5
Dec.	3	-	-	4	3
I alt	100	100	100	100	100

Diskretioneret data for camping i ydermånederne.

Ekskl. Små hoteller og campingpladser

Kilde: VisitDenmark

4 Bag om rapporten

Formålet med "Turismens økonomiske betydning 2022" er at beregne det samlede turismeforbrug i Danmark samt afdække, hvilke samfundsøkonomiske effekter i form af bl.a. beskæftigelse, som forbruget medfører. I dette kapitel gennemgås metoderne mere detaljeret, og der redegøres for brugen af datakilder, usikkerheder mv.

Rapporten følger de internationale standarder for et turismesatellitregnskab (TSA) til belysning af turismeforbruget og anvender den økonomiske model LINE til beregning af de samfundsmæssige effekter.⁸

Figuren nedenfor giver et overblik over, hvilke nøgletal rapporten frembringer på grundlag af hhv. turismesatellitregnskabet og LINE-modellen.

Figur 4.1.1 Opbygning af turismesatellitregnskab og LINE-model

4.1 Beregning af turismeforbrug

Døgnforbruget og overnatningstallene danner basis for beregning af det samlede turismeforbrug, men der sker en yderligere bearbejdning af data i forbindelse med udarbejdelse af satellitregnskabet:

1. VisitDenmark indhenter detaljerede data om døgnforbrug og overnatninger, der sendes til Center for Regional- og Turismeforskning, CRT
2. På baggrund af data fra nationalregnskabet estimerer CRT det turismeforbrug, der ikke dækkes af VisitDenmarks turistundersøgelser⁹
3. CRT konsoliderer VisitDenmarks resultater med nationalregnskabet og fordeler turismeforbruget på produkter i overensstemmelse med klassifikationen for TSA.

Disse trin betyder, at VisitDenmarks estimat af turismeforbruget, baseret på de oprindelige data for døgnforbrug og overnatninger, ikke er helt identisk med forbruget i det af CRT beregnede satellitregnskab.

4.1.1 Beregning af døgnforbrug

Beregningen af døgnforbrug bygger primært på VisitDenmarks Turistundersøgelse 2022, hvor der spørges til 15 forbrugskomponenter. I Turistundersøgelsen blev der foretaget ca. 13.000 personlige interview med turister på hoteller, feriecentre, campingpladser, vandrerhjem, i lejede feriehuse og lystbådehavne. Af disse var 7.700 udenlandske turister. Interviewstederne blev udtrukket af Danmarks Statistik, og undersøgelsen

⁸ Både det regionale turismesatellitregnskab og turismemodulet i LINE er udviklet for VisitDenmark af Center for Regional- og Turismeforskning (CRT) ved seniorforsker, ph.d. Jie Zhang og professor Bjarne Madsen.

⁹ Det vedrører forbrug til rejsebureauer, rejsearrangører og turistbureauer i forbindelse med billetter, transport og pakkerejser i Danmark.

er repræsentativ for turismen i Danmark på de fem overnatningsformer. En samlet oversigt over kilder til døgnforbrug kan ses i afsnit 4.8.

Turistundersøgelsen bruges til at beregne døgnforbrug på overnatningsformerne hotel-forretning, hotel-ferie, camping, vandrerhjem, lejet feriehus og lystbådehavn. For hver overnatningsform beregnes døgnforbruget på nationalitet og region. VisitDenmark har dog sat som krav, at der skal være mindst 50 interview, før et døgnforbrug kan accepteres. Dette betyder, at beregning af døgnforbrug på hver overnatningsform sker trinvis på følgende måde:

1. Først beregnes et døgnforbrug for hver region for hver nationalitet. Er der 50 interview inden for regionen for den enkelte nationalitet, beregnes et døgnforbrug.
2. Hvis kravet om 50 observationer ikke er opfyldt i en bestemt region, deles Danmark op i Region Hovedstaden og "resten af landet". Hvis der er 50 eller flere interview på nationaliteten i "resten af landet", bliver turisterne tildelt et "uden for Region Hovedstaden" døgnforbrug.
3. Hvis der stadig eksisterer kombinationer af overnatningsformer og nationaliteter, der ikke har fået tildelt et døgnforbrug, beregnes dette på hele landet. Hvis der er 50 interview på hele landet, bruges dette landsgennemsnit på de regioner, som mangler et døgnforbrug.
4. Er der ikke 50 interview på landsplan, bliver døgnforbruget for nationaliteten gennemsnittet for verdensdelen eller udlandet i alt på overnatningsformen, hvis reglen om de 50 interview stadig ikke er opfyldt.

Overstående metode har været brugt i det danske turismesatellitregnskab og til at opgøre turistindtægterne på betalingsbalancens rejsepost.

4.1.2 Beregning af døgnforbrug for erhvervsturisme

For nogle typer erhvervsturister fanger Turistundersøgelsens døgnforbrug ikke det samlede forbrug præcist, da en del udgifter betales af arbejdsgiver før eller efter rejsen. Det gælder f.eks. kongres- og konferencgæster, messedeltagere, faglige studierejser og belønningsrejser. VisitDenmark estimerer dette ekstra forbrug - det såkaldte MICE-tillæg¹⁰ - og lægger det oven i døgnforbruget. MICE-tillægget er forskelligt for de forskellige typer af formål med erhvervsrejsen og tillægges ca. halvdelen af erhvervsovernatningerne. Tillægget afspejler således mødespecifikke udgiftsposter, som arrangørerne har haft i forbindelse med mødet. MICE-tillægget udgør i gennemsnit ca. en femtedel af det samlede døgnforbrug for forretningsgæster på hotel.

4.2 Beskrivelse af turismesatellitregnskabet

Analysen af turismeforbruget i denne rapport er udarbejdet i henhold til retningslinjerne for turismesatellitregnskaber, der knytter turismen til nationalregnskabet.

Det danske turismesatellitregnskab følger de internationale anbefalinger til turismesatellitregnskaber fra UNWTO (verdensturismeorganisationen), OECD og Eurostat, og opfylder kriterierne for et regionalt turismesatellitregnskab (RTSA).

Ideen med turismesatellitregnskabet er at sørge for, at resultaterne er i overensstemmelse med de officielle tal for et lands økonomi, som findes i nationalregnskabet. Man sammenholder oplysninger om turisternes efterspørgsel med tal for udbud og efterspørgsel i dansk økonomi. I de tilfælde, hvor der er uoverensstemmelse, "vinder" nationalregnskabet data, f.eks. må turisternes totale forbrug på hoteller, der af VisitDenmark beregnes ved at gange hoteldøgnforbruget med antallet af overnatninger på hoteller, ikke overstige nationalregnskabet's opgørelse af det samlede forbrug på hotellerne. I så fald må det beregnede døgnforbrug være for højt og vil blive nedjusteret.

¹⁰ MICE står for meetings, incentives, conventions, exhibitions, og afspejler den del af erhvervsturismen, der vedrører møder.

4.2.1 Efterspørgselssiden

På efterspørgselssiden beregnes turismeforbruget set fra turistens side. Dette gøres ved at gange antallet af overnatninger med et gennemsnitligt døgnforbrug. Denne rapport arbejder med 15 forskellige typer af overnatningsformer: Hotel (opdelt på forretning og ferie), camping, vandrerhjem, feriehus (opdelt på lejet, lånt og eget), feriecenter, lystbådehavn, festival, krydstogt, lejet helårsbolig, overnatning hos familie/venner og endagsturisme (opdelt på forretning og ferie, hvor hvert endagsbesøg tæller som et døgn/én overnatning).

I appendiks 12 og 13 findes en oversigt over hvilket datagrundlag, der ligger til grund for oplysningerne på efterspørgselssiden (overnatninger og døgnforbrug) for de forskellige overnatningsformer. Oversigten angiver endvidere graden af usikkerhed for hver overnatningsform.

4.2.1.1 Mængder: overnatningstal og endagsbesøg

Overnatningstallene kommer fra en række forskellige kilder. De kommercielle overnatningsformer er bedst belyst, idet de i vidt omfang er omfattet af Danmarks Statistiks overnatningsstatistik. Oplysninger stammer fra forskellige kilder.

Opgørelsen af dansk endagsturisme kræver en præcis afgrænsning af denne turismeform, da definitionen heraf har meget stor betydning for omfanget af endagsturismen. Metoden beskrives kort nedenfor. Kilden til dansk endagsturisme - både ferie- og forretningsrelateret - er DTU's Transportvaneundersøgelse. Endagsrejser er kategoriserede som enten ferie- eller forretningsrelaterede på baggrund af undersøgelsens opdeling efter rejseformål. DTU's undersøgelse er en stikprøve, og for visse kommuner er der et begrænset antal interview pr. år – især for forretningsrejsende på kommuneniveau.

For at sikre soliditet i analysen beregnes endagsrejser som flerårige glidende vægtede¹¹ gennemsnit. For ferierejser bruges et treårigt glidende vægtet gennemsnit (2020-2022). For forretningsrejser bruges et femårigt glidende vægtet gennemsnit (2018-2022).

Fordelingen på kommuner er sket på baggrund af et 11-årigt glidende gennemsnit (2012-2022). Der er beregnet en kommunematrix, der viser bopæls- og destinationskommune. Antal rejser på kommuneniveau beregnes ved at gange de nationale rejser på kommunematrixen.

Definitionen af turisme er, at man opholder sig uden for sit normale miljø. I VisitDenmarks beregning af dansk endagsturisme betyder det, at kun endagsrejser uden for turistens bopælskommune indgår. Dog er det for endagsturisme besluttet, at borgere fra Frederiksberg, der tager til Københavns Kommune, ikke er turister og vice versa. Desuden er endagsbesøg defineret som minimum tre timers varighed inklusive transport og med minimum en times ophold på destinationen. Samlet svarer antallet af endagsferieture til, at hver dansker i gennemsnit tog 7,9 af disse om året.

4.2.1.2 Priser: døgnforbrug

Døgnforbruget er indsamlet ved hjælp af VisitDenmarks Turistundersøgelse 2022 og supplerende undersøgelser. Der spørges i undersøgelsen til forbruget på en række forbrugskomponenter, og vha. disse oplysninger kan man danne sig et billede af, på hvilke varer og i hvilke brancher turisterne lægger deres penge. Idet der spørges til økonomisk rejsegruppe og opholdslængde kan forbruget fordeles ud på personligt forbrug pr. døgn i overensstemmelse med overnatningsstatistikken.

4.2.2 Udbudssiden

Oplysningerne fra udbudssiden – dvs. fra virksomhedernes side – stammer primært fra nationalregnskabet. De anvendte oplysninger om turismeudbuddet kategoriseres i satellitregnskabet i tre hovedkategorier: (1) turismeprodukter, (2) turismerelaterede produkter (detailhandel o. lign.) og (3) andet.

¹¹ Vægtene halveres hvert år bagud.

I afsnit 4.9 findes en oversigt over, hvilke produkter og brancher der regnes som hhv. "turisme" og "turisme-relaterede".

I nationalregnskabet udarbejdes en række såkaldte input/output-tabeller, der beskriver det økonomiske kredsløb i Danmark – dvs. hvordan penge og ressourcer bevæger sig rundt mellem brancher, det private og offentlige erhvervsliv mv. Den regionale og kommunale nedbrydning af nationalregnskabstal, beskæftigelsestal mv. i turismesatellitregnskabet sker på basis af CRT's samfundsøkonomiske model, SAM-K, bl.a. med input fra Danmarks Statistik.

4.3 Ændringer i data og metode siden sidste rapport

4.3.1 Revision af tidligere år

Denne rapport afløser VisitDenmarks seneste opgørelse af turismens økonomiske betydning 2021, udgivet i 2023. I opgørelsen af turismeforbruget 2022 er en række kilder blevet opdateret samtidig med, at der er foretaget nogle korrektioner og metodeændringer i modellen. Pga. de mange ændringer har det været en prioritet også at revidere turismeforbruget 2019-2021, så der kan fås et opdateret billede af turismens betydning inden, under og efter coronapandemiens påvirkning.

Det samlede turismeforbrug i 2019 og 2022 er på landsplan revideret en smule. Revisionerne i 2020 og 2021 er betydeligt større, og er på landsplan nedjusteret begge år. Ændringer for specifikke dele af turismen som f.eks. turismeform, nationalitet eller geografi kan dog være større eller mindre.

Den turismeskabte beskæftigelse inkl. afledte effekter er som følge af en korrektion af en dobbeltberegning i modellen revideret ned fra 2019 til 2021.

Årsagerne til revisionerne er beskrevet i nedenstående afsnit.

4.3.2 Opdatering af kilder

4.3.2.1 Døgnforbrug

Døgnforbrug indsamlet på kommercielle overnatningssteder¹² fra VisitDenmarks Turistundersøgelse 2022 afløser de seneste prisfremskrevne døgnforbrug fra 2017-undersøgelsen.¹³ På de fem år er der sket betydelige ændringer i turisternes døgnforbrug, hvilket har givet nogle forskydninger i de forskellige turisttyper.

De største ændringer er, at feriehuse- og feriecenterturister har øget deres døgnforbrug markant, mens hotelturisters døgnforbrug, herunder især forretningsturisters, er gået tilbage. Den vigtigste komponent af døgnforbruget, overnatning, er steget for feriehusturister, men er faldet for hotelturister. Hotelturisterne har desuden brugt færre penge på shopping. En af forklaringerne kan være ændrede forbrugsmønstre efter coronapandemien, men mødeturister og turister fra asiatiske lande, der begge er højtforbrugende grupper, er endnu ikke vendt tilbage i samme omfang som før coronapandemien.

Hertil kommer en stor kapacitetsudvidelse af hotellerne, hvilket har øget konkurrencen og gjort at hotellerne ikke har kunne hæve overnatningsprisen så meget. Se i øvrigt [VisitDenmarks rapport om døgnforbrug](#).

For i højere grad at kunne sammenligne 2022 med 2019 til 2021 er tidsserien i døgnforbrug udglattet ved brug af vejede gennemsnit af turistundersøgelserne 2017 og 2022. Således består døgnforbruget i 2021 f.eks. 4/5 af 2022-undersøgelsen og 1/5 af 2017-undersøgelsen, mens årene 2020 og 2019 har en højere vægt af 2017-undersøgelsen.

¹² Hoteller, feriecentre, campingpladser, vandrerhjem og lejede feriehuse. Desuden bruges gennemsnittet af hotel (ferie)- og vandrerhjemsturister fra Turistundersøgelsen som døgnforbrugskilde til lejet helårsbolig.

¹³ Pga. COVID-19 var det ikke muligt at gennemføre undersøgelsen i 2020 og 2021.

4.3.2.2 Eget brug af feriehus

Resultaterne af VisitDenmarks Sommerhusundersøgelse er implementeret og giver opdaterede turismeforbrugstal for turister i eget og lånt feriehus samt privatudlejning, der ikke dækkes i overnatningsstatistikken. I undersøgelsen svarede 7.300 feriehusejere på spørgsmål om bl.a. eget brug, udlån, udlejning og forbrug.

Tallene er i samme ombæring revideret tilbage til 2019, idet der i undersøgelsen blev spurgt ind til anvendelsen i årene, 2019 til 2021. Forbruget for turister i eget feriehus er revideret markant ned i 2020 og 2021. Forbruget er på landsplan justeret marginalt ned i 2019.

Den store forskel skyldes, at der før undersøgelsen, i manglen af data, blev antaget, at udviklingen i brugen af eget feriehus fulgte udviklingen i lejet feriehus. I de to corona-prægede år, 2020 og 2021, var feriehusudlejningen til danskere rekord høj. En udvikling der viste sig ikke at være lige så markant for brugen af eget feriehus. Det skal også siges, at mængden af overnatninger i eget feriehus ligger på et langt højere niveau end overnatninger i lejet feriehus.

4.3.2.3 Lånt feriehus

Forbruget af turister i lånt feriehus er på landsplan til gengæld justeret op i alle år fra 2019 til 2021, da både mængden af overnatninger og døgnforbrug er opjusteret. Døgnforbruget for turister i lånt feriehus er baseret på døgnforbrug for turister i lejet feriehus, bortset fra forbrug på overnatning, der er sat til 0.

I undersøgelsen spørges ejerne om forbrug i forbindelse med et typisk ophold i eget feriehus. Forbruget er herefter fordelt ud på varegrupper efter Danmarks Statistiks husholdningsundersøgelse,¹⁴ ligesom der er suppleret med forbrug på energi og renovationer, som der ikke spørges om i undersøgelsen.

Døgnforbrug for turister i eget og lånt feriehus kan ses i [Sommerhusundersøgelsen 2022](#).

4.3.2.4 Privatudlejet feriehus

For at opgøre det fulde omfang af feriehusturismens økonomiske betydning opregnes mængden af overnatninger også for den private del af udlejningen. I praksis bruges opregningsfaktorer som forholdet mellem den samlede feriehusudlejning og udlejningsbureauernes udlejning. Omfanget af privat feriehusudlejning er nedjusteret via Sommerhusundersøgelsen 2022. I gennemsnit bliver der nu lagt 14 pct. til de kommercielle feriehusovernatninger som følge af omfanget af privatudlejning mod 19 pct., der hidtil blev anvendt via 2014-undersøgelsen. Omvendt udlejes nu en større del end før gennem udlejningsbureauerne.¹⁵

For i højere grad at kunne sammenligne 2022 med 2019 til 2021 er opregningsfaktorerne som med døgnforbrugstallene udglattet ved brug vejede gennemsnit af de to sommerhusundersøgelser i 2014 og 2022. I opgørelsen af feriehusturisternes samlede forbrug betyder stigningen i døgnforbrug dog mere end de nedjusterede opregningsfaktorer.

4.3.2.5 Udenlandske endagsturister

Forbruget af udenlandske endagsturister fra 2019 til 2022 er opdateret via foreløbige resultater af en endagsundersøgelse foretaget i april 2023 til april 2024 (idet der spørges til antal besøg de sidste tre måneder). Undersøgelsen, der er foretaget via online-paneler i Tyskland, Sverige og Norge, nedjusterer mængden af endagsbesøg, men opjusterer døgnforbruget sammenlignet med tidligere opgørelser.

På landsplan er der tale om en opjustering af turismeforbruget i 2019, mens turismeforbruget fra 2020 til 2022 er nedjusteret. Det svenske og norske endagsturismeforbrug er især nedjusteret.

¹⁴ <https://statistikbanken.dk/NAHC22>

¹⁵ <https://www.visitdenmark.dk/corporate/videncenter/sommerhusundersogelsen-2022>

Resultaterne af endagsundersøgelsen fra 2023 implementeres endeligt i Turismens økonomiske betydning 2023, hvor det også bliver muligt at opdele udenlandske endagsturisters forbrug på formålene, ferie og forretning.

4.3.3 Modelændringer af turismeforbrug

4.3.3.1 Korrektion i køretøjers brændselsforbrug

Turismeforbruget på køretøjers brændstof er nedjusteret for danske endagsturister på ferie. Ændringen sker, da brændstofforbruget før virkede urealistisk højt, som særligt kom til udtryk i beregninger af turisternes klimaaftryk. Således tages der nu højde for køretøjers øgede brændstofeffektivitet (altså at biler i dag kører længere på literen) sammenlignet med det gamle døgnforbrugsdata. Som følge af ændringen nedjusteres danske endagsturisters brændstofforbrug i årene, 2019 til 2022.

Ændringen slår også igennem på beskæftigelseseffekten, men vurderes beskeden, da produktet handles i en branche med højt importindhold og en høj kapitalintensitet.

4.3.3.2 Korrektion af turismeforbruget for danske forretningsrejsende

CRT har som en fejlrettelse i den nye modelversion indsat en begrænsning som sikrer, at de danske forretningsturister maksimalt kan forbruge, hvad der svarer til det samlede råvareforbrug på produktniveau. I og med at forretningsturisternes forbrug er en del af virksomhedernes udgifter, og virksomhedernes samlede udgifter er ækvivalent med nationalregnskabet's råvareforbrug, er denne begrænsning nødvendig.

Nedskaleringen sker primært for produktgruppen, *Rejsebureauer og anden rejse-service* i årene, 2019 til 2022, primært for de danske forretningsturister på hotel, men også i mindre omfang for forretningsturister på endagsture.

4.3.4 Modelændringer af turismeafledte effekter

4.3.4.1 Korrektion i beregning af de økonomiske effekter af danske forretningsturister

CRT har fjernet en dobbeltberegning af danske forretningsturisters økonomiske effekt i modellen. Da forretningsturisters forbrug er input i virksomhedernes produktion kunne effekten af forbruget før både ske gennem efterspørgslen og udbuddet.

Ideen med dette var, at stødet også ville have en betydning for produktionen, og stødet var sat op således, at der både var en effekt på input og output. Det havde den uheldige konsekvens, at effekten blev regnet med to gange, både for input og produktion for virksomhederne. Sådan som stødet kan forstås på nu er, at i den alternative situation, hvor der ikke er danske forretningsturister i Danmark, vil virksomhederne i stedet sende dem til udlandet eller øge importen for et tilsvarende beløb, og derigennem holde input og produktion konstant for virksomhederne, således at stødet kun virker gennem efterspørgslen.

Effekten af korrektionen er størst i 2019, hvor beskæftigelseseffekten er markant lavere, mens effekterne i 2020 til 2022 også er lavere. Bruttoværditilvæksten og skatteindtægterne er også nedjusteret, fra 2019 til 2022, men ikke i lige så høj grad som beskæftigelseseffekterne.

4.3.4.2 Korrektion i beregning af import og eksport af flyrejser

Danmarks Statistik har udskudt leverancen af 2020-data på detaljeret produktniveau til sommeren 2024, hvilket har medført større usikkerhed. Et af de steder hvor denne usikkerhed især kommer til udtryk er import og eksport af flyrejser, der i coronapandemien-årene særligt var udsat for nedlukning af samfundet.

Grundet manglende data er importen og eksporten af produktkategorien, *Flyrejser*, hidtil blevet fremskrevet ved brug af en bred gruppe af import og eksport af serviceydelser. Importen af flyrejser har som konsekvens været urealistisk høj – højere end den samlede danske efterspørgsel af flyrejser – og der har som følge heraf ikke været beskæftigelseseffekter af turisternes efterspørgsel på flyrejser.

I stedet bliver import og eksport af flyrejser i modellen nu skaleret med udviklingen i antal flypassagerer på udenrigsflyvninger for årene, 2020 til 2022, jf. statistikbanktabel, FLYV35. I forhold til tidligere reduceres importen til 23,6 % af 2019-niveauet i 2020, 29,3 % af 2019 niveauet i 2021 og 73,9 % af 2019-niveauet i 2022. Som følge af modelændringen opjusteres effekterne for branchen, lufttransport, i 2020 til 2022.

4.4 Estimat på turismeforbruget 2023

For at kunne belyse udviklingen i dansk turisme på et mere aktuelt grundlag har VisitDenmark udviklet en model, der kan give foreløbige estimater af turismeforbruget 2023. I rapporten henvises således til turismeforbruget 2023 enkelte steder. 2023-tallene følger ikke satellitregnskabsmetoden, men fremskriver turismeforbruget med udviklingen i overnatningstal og priser.

Stigende priser gennem 2023 spiller en rolle for forbrugstallene, der i rapporten er opgjort i årets priser. Den store fremgang i turismeforbruget fra 2022 til 2023 afspejler ikke kun en realfremgang, men også generelle prisstigninger. Sammenlignes 2023 med 2022 driver stigende priser i turisdøgnforbruget i gennemsnit 5 pct.-point af den samlede vækst på 7 pct.

Især steg priser på feriehus- og hotelovernatning, restaurant og føde- og drikkevarer hhv. 5, 11, 7,8 og 7 pct., hvilket drev den markante vækst.¹⁶

Kilderne til overnatninger/besøg og døgnforbrug opdateres når resultater af nye undersøgelser kan implementeres. Det foreløbige turismeforbrug for 2023 er derfor snarere et supplement end en erstatning for de endelige 2023-resultater, der udgives i 2025 og som vil afvige fra de foreløbige estimater som opdateret data bliver tilgængeligt.

4.5 Usikkerhed i turismeøkonomiske beregninger

At udarbejde turismens økonomiske betydning, der baseret på mange undersøgelser og kilder, giver anledning til statistisk usikkerhed. Derfor kræves der flere steder i modellen antagelser, som giver anledning til forbehold. De største usikkerheder er knyttet til opgørelsen af turismeforbrug og -effekter på lokalt niveau, idet en stor del af oplysningerne fra såvel efterspørgsels- som udbudssiden ikke er lokalt fordelte.¹⁷

En række usikkerheder er indbygget i data, ligesom der kontinuerligt sker forbedringer af de metodikker, der anvendes. Desuden arbejdes der i LINE-modellen løbende med opdatering af nationalregnskabstidsreiser og fremskrivninger for ikke-endelig data af bl.a. antal fuldtidsbeskæftigede og værditilvækst vha. den makroøkonomiske model ADAM. På nuværende tidspunkt er 2020 det seneste endelige referenceår i nationalregnskabet.

En central antagelse bag beregning af forbruget i kommunerne er, at hele turistens forbrug finder sted i den kommune, hvor turisten overnatter (eller slutdestinationen for endagsrejsende). Dette er naturligvis ikke altid korrekt. En følge af den antagelse er, at kommuner med stor tiltrækningskraft på overnattende turister med bopæl i andre kommuner – i kraft af f.eks. attraktioner – alt andet lige undervurderes i opgørelserne.

VisitDenmark og CRT arbejder løbende på at forbedre metoden for at kunne give det mest retvisende billede af turismen. Dette giver ændringer i niveauerne for nøgletallene – især på regionalt og lokalt niveau.

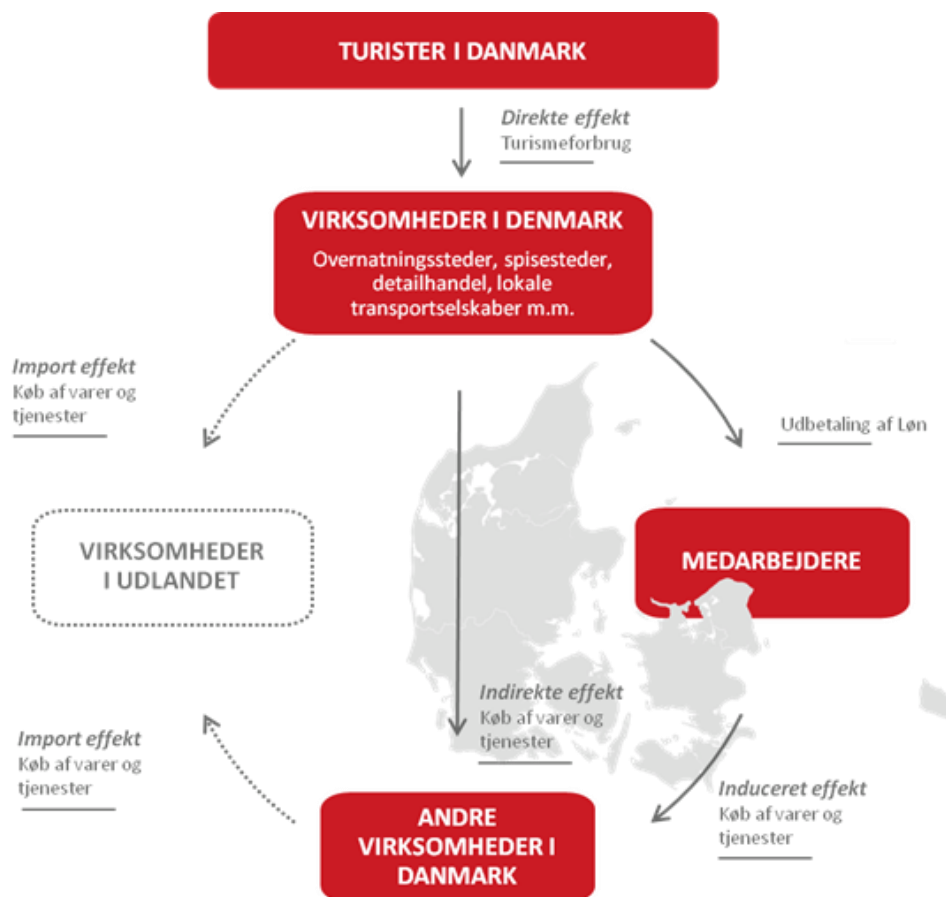
¹⁶ [Turismens økonomiske betydning 2019-2023](#).

¹⁷ At udarbejde et satellitregnskab for turisme samt beregne de afledte effekter af turismen helt ned på kommunalt niveau kræver antagelser, som giver anledning til forbehold. Det danske satellitregnskab på kommuneniveau er en udfordring, idet data fra nationalregnskabet på produktniveau sjældent er geografisk opdelt. Derfor fordeler CRT og Danmarks Statistik bl.a. omsætningen på kommuner vha. estimeringsmetoder. En af metoderne er at anvende lønsummen på arbejdsstederne til at fordele en branches omsætning.

4.6 Beregning af afledte effekter i LINE-modellen

Turismens afledte effekter er ikke en del af satellitregnskabet. VisitDenmark og CRT beregner de afledte effekter vha. LINE-modellen,¹⁸ som bygger på data fra satellitregnskabet. Figur 4.6.1 illustrerer, hvordan og hvor de forskellige effekter opstår.

Figur 4.6.1 Det turismeøkonomiske flow af effekter

Udgangspunktet er turistens direkte forbrug i forskellige virksomheder. Virksomhederne tilhører en lang række brancher, og i hver branche kan en større eller mindre andel af den samlede omsætning tilskrives turismeforbrug. F.eks. har hoteller en stor del af omsætningen fra turister, mens detailhandlen har en mindre del.

De virksomheder, som turisten har brugt penge i, køber råvarer og andet i andre virksomheder, som således også påvirkes af det oprindelige turismeforbrug. Dette kaldes den *indirekte effekt*. Desuden udbetaler virksomhederne løn til sine medarbejdere, som anvender en del af denne til forbrug. Dette kaldes den *inducerede effekt*. Endelig er der en del af omsætningen, som bliver anvendt til *import*, og som derfor forsvinder ud af den danske økonomi. På engelsk kaldes dette "leakage" – lækage.

¹⁸ VisitDenmark anvender LINE-modellen, fordi den er kommunalt baseret og dermed mere anvendelig til analyser på kommunalt og regionalt niveau end andre makroøkonomiske modeller som f.eks. ADAM-modellen, der er nationalt baseret.

4.6.1 LINE-modellens multiplikatorer

Alle effekterne kan kobles sammen, og den såkaldte tekniske multiplikator kan beregnes:

$$\text{Teknisk multiplikator} = \frac{\text{Direkte} + \text{indirekte} + \text{induceret} - \text{import}}{\text{Direkte}}$$

Den tekniske multiplikator viser, hvor meget den direkte effekt bliver ganget op, når den siver ud i økonomien. Til at beregne disse effekter anvendes en økonomisk model.¹⁹

Ud over den tekniske turismemultiplikator anvender VisitDenmark såkaldte turismemultiplikatorer, der relaterer turismeomsætningen (mio. kr.) til den turismeafledte beskæftigelse (fuldtidsbeskæftigede), værditilvækst (mio. kr.) og skatteprovenu (mio. kr.). VisitDenmarks turismemultiplikatorer er ikke multiplikatorer i gængs forstand, men forholdstal mellem omsætning og afledte effekter. De opgøres således:

$$\text{Multiplikator} = \frac{\text{Samlet turismeafledt effekt}}{\text{Samlet turismeforbrug}}$$

VisitDenmark anvender bl.a. turismemultiplikatorerne til at analysere, hvordan ændringer i turismeforbruget forplanter sig i samfundet gennem ændringer i jobskabelse, værditilvækst og skatteindtægter.

4.6.2 Turismeafledte effekter i 2019 til 2022

De turismeafledte effekter såsom beskæftigelsen blev i høj grad påvirket af nedlukninger og begrænsninger i turisters mobilitet under coronapandemien. Man skal derfor være varsom med at lægge for meget vægt på unormale bevægelser i effekterne, særligt i 2020 og 2021.

Bl.a. faldt produktionen og værditilvæksten under coronapandemien samtidig med, at beskæftigelsen i større grad blev fastholdt. Dette viser sig ved lav produktivitet, og derigennem højere beskæftigelsesmultiplikator og uændret BVT-multiplikator. BVT-effekten ligger på nogenlunde samme niveau i 2020 og 2021.

I 2022 er turismens beskæftigelseseffekter lavere end i 2019 på trods af højere turismeforbrugstal. Det er der forskellige grunde til. For det første vil beskæftigelsesmultiplikatoren typisk falde over tid grundet stigende priser på forbrugsvarer ved beregning i løbende priser – højere priser giver i sig selv ikke øget beskæftigelse. Et ændret forbrugsmønster, som kan opstå gennem en ændring i døgnforbruget eller en ændret sammensætning af turisterne (f.eks. på overnatningsform eller nationalitet), vil ligeledes påvirke beskæftigelsesmultiplikatoren.

Derudover vil produktivitetsstigninger også reducere beskæftigelseseffekten. Når produktiviteten i en branche stiger, vil der være behov for færre beskæftigede til at indgå i produktionen. Beskæftigelsesmultiplikatoren vil alt andet lige falde, når produktiviteten stiger.

Ved opdeling af beskæftigelseseffekterne på branchegrupperinger ses det, at en stor del af faldet i beskæftigelseseffekten fra 2019 til 2022 kommer fra brancherne, skibsfart og detailhandel. Disse to brancher har

¹⁹ CRT publicerede i 2016 notatet, "En introduktion til multiplikatorer inden for området turisme og dansk praksis på området", der uddyber anvendelsen af multiplikatorer med udgangspunkt i litteraturen på området, og bl.a. analyserer historiske TSA-multiplikatorer. Herudover analyseres, hvilke faktorer, der påvirker størrelsen af turismemultiplikatorer i danske regioner og kommuner. Notatet egner sig til læsere med interesse i analyse af turismøkonomiske effekter.

oplevet kraftige produktivitetstigninger i perioden, særligt i førstnævnte, hvor højere fragtrater sandsynligvis er en del af forklaringen.

BVT-effekten er nogenlunde den samme i 2019 og 2022, hvilket vidner om store produktivitetstigninger, da beskæftigelsesmultiplikatoren falder væsentligt mere end BVT-multiplikatoren. BVT-multiplikatoren falder dog stadig, hvilket kan skyldes faldende BVT gennem prisstigninger på input, og/eller forbrugssubstitution mod varer der bliver produceret i brancher med en lavere BVT.

4.7 Kilder til overnatninger

Overnatning	Komplet Geografi	Dækning	Kilde	Producent	År	Usikkerhed
Hotel	Kommuner	Totaltælling min. 40 senge	Overnatnings-statistikken	Danmark Statistik*	2022	Lille
Feriecenter	Kommuner	Totaltælling min. 40 senge	Overnatnings-statistikken	Danmarks Statistik	2022	Lille
Camping	Kommuner	Totaltælling min. 75 enheder	Overnatnings-statistikken	Danmarks Statistik*	2022	Lille
Vandrerhjem	Kommuner	Totaltælling min. 40 senge og Danhostel-medlemmer	Overnatnings-statistikken	Danmarks Statistik	2022	Lille
Lystbådehavn (betalte)	Kommuner	Totaltælling (frivillig)	Overnatnings-statistikken	Danmarks Statistik	2022	Lille
Lejet feriehus gennem udlejningsbureau	Kommuner	Totaltælling min. 25 disponible huse	Feriehus-statistikken	Danmarks Statistik*	2022	Lille
Krydstogt	Kommuner	Totaltælling	Havneanløbslister	Cruise Copenhagen Network/WOCO	2022	Lille
Lejet helårsbolig	Kommuner	Airbnb, Booking, Expedia, TripAdvisor	Udlejningsstatistik, korrigeret for feriehusudlejning	Eurostat, bedømmelser til kommunefordeling, BBR	2022	Medium
Eget feriehus	Kommuner	Stikprøve	Sommerhusundersøgelsen	Danmarks Statistik	2022	Medium
Lånt feriehus	Kommuner	Stikprøve	Sommerhusundersøgelsen	Danmarks Statistik	2022	Medium
Festival (overnattende)	Kommuner	Totaltælling	Indsamling	VisitDenmark	2008	Lille
Udenlandske endagsferie-rejsende	Kommuner	Stikprøve	Endagsundersøgelsen	VisitDenmark	2022	Stor
Danske endagsferie-rejsende	Kommuner	Stikprøve	Transportvaneundersøgelsen	DTU	2022	Medium
Dansk endagsforretnings-rejsende	Kommuner	Stikprøve	Transportvaneundersøgelsen	DTU	2022	Medium
Udlændinges ophold hos familie og venner i Danmark	Kommuner	Stikprøve	Ferie- og Forretnings-rejsende	Danmarks Statistik	2018	Medium
Danskeres ophold v. familie og venner	Amter	Stikprøve	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2004	Medium

Noter: VisitDenmark opregner for små enheder.

Usikkerhed: Lille: Baseret på løbende statistik. Medium: Baseret på enkeltstående undersøgelse eller løbende undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen. Stor: Estimeret eller enkeltstående undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen.

4.8 Kilder til døgnforbrug

Overnatningsform	Komplet Geografi	Kilde	Producent	År	Usikkerhed
Hotel	Regioner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2022	Lille
Feriecenter	Regioner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2022	Lille
Camping	Regioner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2022	Lille
Vandrerhjem	Regioner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2022	Lille
Lystbådehavn (betalte)	Regioner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Lille
Lejet feriehus gennem udlønningsbureau	Regioner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2022	Lille
Krydstogt	Krydstogts-kommuner	CCN's passenger survey og VisitDenmarks beregninger	CNN/WOCO	2016	Medium
Lejet helårsbolig	Regioner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2022	Medium
Eget feriehus	Landsdele	Sommerhusundersøgelsen, Forbrugsundersøgelsen	Danmarks Statistik	2022	Medium
Lånt feriehus	Regioner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2022	Medium
Festival (overnattende)	Kommuner	Indsamling	VisitDenmark	2002	Medium
Udenlandske endagsferierejsende	National	Endagsundersøgelsen	VisitDenmark	2022	Stor
Danske endagsferierejsende	Amter	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2004	Stor
Dansk endagsforretningsrejsende	National	Beregnet fra udbudssiden	Danmarks Statistik	2006	Stor
Udlændinges ophold hos familie og venner i Danmark	National	Ferie- og forretningsrejsende, Forbrugsundersøgelsen	Danmarks Statistik	2018	Medium
Danskeres ophold hos familie og venner	Amter	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2005	Medium

Noter: Opregnet til 2022-priser.

Usikkerhed: Lille: Baseret på løbende statistik. Medium: Baseret på enkeltstående undersøgelse eller løbende undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen. Stor: Estimeret eller enkeltstående undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen.

4.9 Turismebrancher og -produktafgrænsninger

4.10 Turismeerhverv (turismespecifikke brancher i TSA)

NACE (rev. 2)	DB07	Turismeerhverv
Overnatningssteder		
55.10	55.10.10	Hoteller
55.10	55.10.20	Konferencecentre og kursusejendomme
55.20	55.20.00	Ferieboliger og andre indlogeringsfaciliteter til kortvarige ophold
55.30	55.30.00	Campingpladser
55.90	55.90.00	Andre overnatningsfaciliteter
68.31	68.31.20	Boliganvisning, ferieboligudlejning mv.
Restauranter m.v.		
56.10	56.10.10	Restauranter
56.10	56.10.20	Pizzeriaer, grillbarer, isbarer mv.
56.21	56.21.00	Event catering
56.29	56.29.00	Anden restaurationsvirksomhed
56.30	56.30.00	Caféer, værtshuse, diskoteker mv.
Transportvirksomheder		
49.10	49.10.00	Passagertransport med regional- eller fjerntog
49.31	49.31.10	Rutebuskørsel, by - og nærtrafik
49.31	49.31.20	S-togstrafik, metro og andre nærbaner
49.32	49.32.00	Taxikørsel
49.39	49.39.20	Turistkørsel og anden landpassagertransport
50.10	50.10.00	Sø - og kysttransport af passagerer
50.30	50.30.00	Transport af passagerer ad indre vandveje
51.10	51.10.10	Ruteflyvning
51.10	51.10.20	Charter- og taxifyvning
52.21	52.21.30	Drift af betalingsveje, - broer og tunneller*
77.11	77.11.00	Udlejning og leasing af biler og lette motorkøretøjer**
Rejse-service		
79.11	79.11.00	Rejsebureauer
79.12	79.12.00	Rejsearrangører
79.90	79.90.00	Andre reservationstjenesteydelser og tjenesteydelser i forbindelse hermed
Kultur, forlystelser og sport		
90.01	90.01.10	Teater- og koncertvirksomhed
91.01	91.01.10	Biblioteker
91.02	91.02.00	Museer
91.03	91.03.00	Historiske monumenter og bygninger og lignende attraktioner
91.04	91.04.00	Botaniske og zoologiske haver samt naturreservater
93.11	93.11.00	Drift af sportsanlæg
93.19	93.19.00	Andre sportsaktiviteter
93.21	93.21.00	Forlystelsesparker o.l.
93.29	93.29.10	Lystbådehavne ***

93.29

93.29.90

Andre forlystelser og fritidsaktiviteter

4.11 Detailhandel og turismerelevante erhverv (aggregerede branchegrupper) (turismeforbundne brancher i dansk TSA)

NACE (rev. 2)	DB07	Turismeerhverv
10.11-10.92		Fremstilling af fødevarer
11.01-11.07		Fremstilling af drikkevarer
12.00	12.00.00	Fremstilling af tobaksprodukter
19.20	19.20.00	Fremstilling af raffinerede mineralolieprodukter
13.10-33.20		Fremstillingsindustrien af diverse varer
46.11-46.90		Engroshandel
47.11-47.99		Detailhandel
82.30	82.30.00	Organisering af kongresser, messer og udstillinger****

Anm: NACE: Nomenclature of activity of European Communities. DB07: Dansk Branchekode 2007

*Under "hjelpevirksomhed i forbindelse med transport".

**Under "udlejning og leasing".

***Lystbådehavne var tidligere placeret i "Rejseservice".

****Denne branche indgår kun i satellitregnskabet for mødeindustrien.

Reference: Danmarks Statistik, Dansk Branchekode 2007 - Kompendium.

4.12 Turismeprodukter (turismekarakteristiske produkter i dansk TSA)

Kode i nationalregnskab	Turismeprodukter
Overnatning:	
T551010	Hoteller
T551020	Konferencecentre, kursusejendom
T552000	Ferieboliger og lign.
T553000	Campingpladser
T559000	Andre overnatningsfaciliteter
T683120	Boliganvisning, ferieboligudlejning mv.
Restaurant:	
T561000	Restauranter, pizzeriaer mv.
T562100	Event catering
T562900	Kantiner, anden restaurantvirksomheder
T563000	Caféer, v�ertshuse, diskoteker
Transport:	
T491000	Jernbaner, passagertransport
T493110	Rutebusk�rsel, by og nærtrafik
T493120	Bus, S-togstrafik, metro, nærbaner
T493920	Turistkørsel, landpassage transport
T501000	S� - og kysttransport af passagerer
T503040	Transport ad indre vandveje
T511010	Ruteflyvning
T511020	Charter- og taxifyvning
T522130	Betalingsvej, - bro og - tunneller
T771100	Personbiludlejning
Rejseservice:	
T791100	Rejsebureauer
T791200	Rejsearr�rer
T799000	Turistbureauer, mv.
Kultur, forlystelser og sport:	
T900110	Teater- og koncertvirksomhed
T910110	Biblioteker
Q910200	Museer, offentlige ikke-markedsmæssige
S910200	Museer, offentlige salgsindtægter
T910200	Museer, markedsmæssige
T910400	Botaniske og zoologiske haver
T931100	Idrætsanlæg, markedsmæssige
T931900	Andre sportsaktiviteter
K930020	Drift af egne forlystelser mv.
Q932100	Forlystelsesparker, offentlige ikke-markedsmæssige
S932100	Forlystelsesparker, offentlige salgsindtægter
T932100	Forlystelsesparker o.l.
T932910	Lystbådehavne

4.13 Turismeprodukter (turismeforbundne produkter i TSA)

Detailhandel mm. (aggregerede produkter)

100010-100050	Fødevarerindustrien
110000-120000	Drikkevarer- og tobaksindustrien
190000	Benzin og andre brændselsprodukter
130000-330000	Fremstillingsindustrien
T460000-T470000	Detail- og engroshandelsavance
T823000-VAK82meet	Kongres- og messeudstilling*

Bemærkninger:

*Dette produkt indgår kun i satellitregnskabet for mødeindustrien

Det skal i øvrigt bemærkes, at ikke alle turismeprodukter bliver produceret i turismebrancherne. Når turismeprodukterne i LINE-modellen bliver aggregeret, bliver f.eks. *produktet* "Udlejning af sommerhuse" produceret af *branchen* "Ejendomsmægler, bolig og husleje", der pga. størrelsen af den ikke-turismerelaterede del af branchen er placeret i "Andre brancher" i tabellerne i rapporten. Tilsvarende indgår *produktet* "biludleje" (lokal transport) nu i *branchen* "Erhvervsservice", der ligeledes er placeret i "Andre brancher".

5 Bilag

Bilag 1.A Turismeforbrug fordelt på overnatningsformer per kommune 2022

	Frederikssund		Lejre		Roskilde	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	846	100	278	100	1.621	100
Kommercielle	356	42	101	36	835	52
Hotel – ferie	59	7	19	7	226	14
Hotel – forretning	48	6	27	10	148	9
Feriecenter	14	2	0	0	2	0
Camping	22	3	18	7	45	3
Vandrerhjem	0	0	0	0	23	1
Lystbådehavn	3	0	1	0	5	0
Lejet feriehus	166	20	23	8	4	0
Lejet helårsbolig	45	5	14	5	40	2
Festival	0	0	0	0	341	21
Krydstogt	-	-	-	-	-	-
Ikke-kommercielle	490	58	177	64	786	48
Eget feriehus	186	22	39	14	16	1
Lånt feriehus	85	10	17	6	5	0
Familie/venner	77	9	53	19	137	8
Endagsturister - ferie	136	16	46	17	391	24
Endagsturister - forretning	6	1	21	7	237	15

Bilag 1.B Turismeforbruget fordelt på produkter per kommune, 2022

Turismeforbruget fordelt på produkter, Frederikssund, 2022

	I alt		Danskere		Udlændinge	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	846	100	655	100	191	100
Turismeprduktter	338	40	272	41	66	34
<i>Heraf:</i>						
Overnatning	72	9	58	9	13	7
Restaurant	133	16	110	17	23	12
Lokal transport	72	9	49	7	23	12
Rejseservice	11	1	9	1	2	1
Kultur og forlystelser	49	6	45	7	5	3
Lystbådehavne	0	0	0	0	0	0
Detailhandel	300	35	246	38	55	29
<i>Heraf:</i>						
Føde- og drikkevarer samt tobak	127	15	100	15	27	14
Benzin og andet brændstof	56	7	50	8	5	3
Andet	118	14	95	15	22	12
Andre produkter	208	25	137	21	71	37

Turismeforbruget fordelt på produkter, Lejre, 2022

	I alt		Danskere		Udlændinge	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	278	100	198	100	81	100
Turismeprduktter	116	42	94	48	22	27
<i>Heraf:</i>						
Overnatning	28	10	26	13	2	2
Restaurant	30	11	21	11	9	11
Lokal transport	40	15	32	16	8	10
Rejseservice	5	2	5	3	0	0
Kultur og forlystelser	12	4	10	5	3	3
Lystbådehavne	0	0	0	0	0	0
Detailhandel	93	34	66	33	27	34
<i>Heraf:</i>						
Føde- og drikkevarer samt tobak	47	17	35	18	12	15
Benzin og andet brændstof	14	5	11	6	3	4
Andet	32	11	20	10	12	14
Andre produkter	69	25	37	19	32	39

Turismeforbruget fordelt på produkter, Roskilde, 2022

	I alt		Danskere		Udlændinge	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	1.621	100	1.166	100	456	100
Turismeprduktter	965	59	779	67	185	41
<i>Heraf:</i>						
Overnatning	281	17	193	17	87	19
Restaurant	189	12	155	13	33	7
Lokal transport	308	19	270	23	37	8
Rejseservice	19	1	18	2	1	0
Kultur og forlystelser	169	10	142	12	27	6
Lystbådehavne	0	0	0	0	0	0
Detailhandel	387	24	223	19	165	36
<i>Heraf:</i>						
Føde- og drikkevarer samt tobak	158	10	73	6	85	19
Benzin og andet brændstof	139	9	100	9	39	9
Andet	90	6	49	4	41	9
Andre produkter	269	17	164	14	106	23

Bilag 2.A Turismeafledt værditilvækst fordelt på brancher per kommune, 2022

Bilag 2.A.A Turismeafledt værditilvækst fordelt på brancher, Frederikssund, 2022

	Turismeafledt værditil- vækst mio. kr.	Fordeling for		
		Frederiks- sund	VisitFjord- landet	Region Ho- vedstaden
		pct.		
I alt	458	100	100	100
Turismeerhverv	106	23	30	34
<i>Heraf:</i>				
Overnatningssteder	13	3	7	8
Restauranter og værtshuse	44	10	9	12
Transportvirksomheder	23	5	6	9
Rejseservice	6	1	1	1
Kultur, forlystelser og sport	20	4	6	4
Detailhandel	107	23	20	17
<i>Heraf:</i>				
Råolie-, naturgas og olieindustri	0	0	0	0
Føde- og drikkevarer samt tobak	8	2	2	2
Andre	98	21	18	15
Andre brancher	245	54	50	49
<i>Heraf:</i>				
Ejendomsmæglere, bolig- og husleje	72	16	13	13
Erhvervsservice	32	7	8	9
Andre	141	31	29	27

Bilag 2.A.B Turismeafledt værditilvækst fordelt på brancher, Lejre, 2022

	Turismeafledt værditil- vækst mio. kr.	Fordeling for		
		Lejre	VisitFjord- landet	Region Sjæl- land
		pct.		
I alt	154	100	100	100
Turismeerhverv	39	25	30	27
<i>Heraf:</i>				
Overnatningssteder	7	5	7	5
Restauranter og værtshuse	11	7	9	8
Transportvirksomheder	9	6	6	7
Rejseservice	7	4	1	2
Kultur, forlystelser og sport	5	3	6	5
Detailhandel	32	21	20	22
<i>Heraf:</i>				
Råolie-, naturgas og olieindustri	-1	-1	0	0
Føde- og drikkevarer samt tobak	3	2	2	2
Andre	30	20	18	20
Andre brancher	83	54	50	51
<i>Heraf:</i>				
Ejendomsmæglere, bolig- og husleje	22	14	13	15
Erhvervsservice	14	9	8	8
Andre	47	31	29	28

Bilag 2.A.C Turismeafledt værditilvækst fordelt på brancher, Roskilde, 2022

	Turismeafledt værditilvækst mio. kr.	Fordeling for		
		Roskilde	VisitFjordlan- det	Region Sjæl- land
		pct.		
I alt	795	100	100	100
Turismeerhverv	276	35	30	27
<i>Heraf:</i>				
Overnatningssteder	80	10	7	5
Restauranter og værtshuse	66	8	9	8
Transportvirksomheder	57	7	6	7
Rejseservice	8	1	1	2
Kultur, forlystelser og sport	64	8	6	5
Detailhandel	139	17	20	22
<i>Heraf:</i>				
Råolie-, naturgas og olieindustri	3	0	0	0
Føde- og drikkevarer samt tobak	12	2	2	2
Andre	123	16	18	20
Andre brancher	380	48	50	51
<i>Heraf:</i>				
Ejendomsmæglere, bolig- og husleje	87	11	13	15
Erhvervsservice	72	9	8	8
Andre	222	28	29	28

Bilag 2.B Beskæftigelse fordelt på branchegrupper afledt af turismen i VisitFjordlandets kommuner, 2022

Bilag 2.B. Beskæftigelse fordelt på branchegrupper afledt af turismen i , Frederikssund, 2022

	Turismeafledt beskæftigelse årsværk	Fordeling for		
		Frederiks- sund	VisitFjordlan- det	Region Ho- vedstaden
		pct.		
I alt	823	100	100	100
Turismeerhverv	366	44	52	58
<i>Heraf:</i>				
Overnatningssteder	69	8	25	16
Restauranter og værtshuse	212	26	25	31
Transportvirksomheder	16	2	2	4
Rejseservice	21	3	3	3
Kultur, forlystelser og sport	48	6	8	4
Detailhandel	205	25	20	16
<i>Heraf:</i>				
Råolie-, naturgas- og olieindustri	1	0	0	0
Føde- og drikkevarer samt tobak	14	2	1	1
Andre	191	23	18	14
Andre brancher	252	31	28	26
<i>Heraf:</i>				
Ejendomsrådgivere, bolig- og husleje	9	1	1	1
Erhvervsservice	57	7	7	7
Andre	186	23	19	18

Bilag 2.B. Beskæftigelse fordelt på branchegrupper afledt af turismen i , Lejre, 2022

	Turismeafledt beskæftigelse årsværk	Fordeling for		
		Lejre	VisitFjordlandet	Region Sjæl- land
		pct.		
I alt	273	100	100	100
Turismeerhverv	121	44	52	48
<i>Heraf:</i>				
Overnatningssteder	29	11	25	10
Restauranter og værtshuse	55	20	25	26
Transportvirksomheder	6	2	2	3
Rejseservice	21	8	3	3
Kultur, forlystelser og sport	11	4	8	6
Detailhandel	71	26	20	23
<i>Heraf:</i>				
Råolie-, naturgas- og olieindustri	0	0	0	0
Føde- og drikkevarer samt tobak	5	2	1	2
Andre	65	24	18	21
Andre brancher	81	30	28	29
<i>Heraf:</i>				
Ejendomsrådgivere, bolig- og husleje	3	1	1	1
Erhvervsservice	17	6	7	7
Andre	61	22	19	21

Bilag 2.B. Beskæftigelse fordelt på branchegrupper afledt af turismen i , Roskilde, 2022

	Turismeafledt beskæftigelse årsværk	Fordeling for		
		Roskilde	VisitFjordlandet	Region Sjæl- land
		pct.		
I alt	1.629	100	100	100
Turismeerhverv	943	58	52	48
<i>Heraf:</i>				
Overnatningssteder	327	20	25	10
Restauranter og værtshuse	415	25	25	26
Transportvirksomheder	24	1	2	3
Rejse-service	28	2	3	3
Kultur, forlystelser og sport	150	9	8	6
Detailhandel	266	16	20	23
<i>Heraf:</i>				
Råolie-, naturgas- og olieindustri	1	0	0	0
Føde- og drikkevarer samt tobak	21	1	1	2
Andre	244	15	18	21
Andre brancher	420	26	28	29
<i>Heraf:</i>				
Ejendomsmæglere, bolig- og husleje	14	1	1	1
Erhvervsservice	122	8	7	7
Andre	284	17	19	21

Bilag 2.C Skatter og afgifter afledt af turismen i VisitFjordlandets kommuner, 2022

Bilag 2.C. Skatter og afgifter afledt af turismen i , Frederikssund, 2022

	Turismeafledte skatter og afgifter	Fordeling for		
		Frederikssund	VisitFjordlandet	Region Hovedstaden
	mio. kr.	pct.		
I alt	326	100	100	100
Personskatter	114	35	37	40
Heraf:				
Statsskatter	57	17	18	20
Kirkeskatter	1	0	0	0
Kommuneskatter	56	17	18	19
Vareskatter	212	65	63	60
Heraf:				
Selskabsskatter	15	5	5	5
Vareafgifter/punktafgifter	52	16	16	9
Moms/merværdiafgift	146	45	43	46

Note: Indeholder både direkte, indirekte og inducerede effekter. Ikke alle statsskatter er dækket af LINE-modellen, derfor er andelen lavere ved brug af skatteindtægter fra www.statistikbanken.dk/off12

Bilag 2.C. Skatter og afgifter afledt af turismen i , Lejre, 2022

	Turismeafledte skatter og afgifter	Fordeling for		
		Lejre	VisitFjordlandet	Region Sjælland
	mio. kr.	pct.		
I alt	104	100	100	100
Personskatter	39	38	37	35
Heraf:				
Statsskatter	19	19	18	18
Kirkeskatter	0	0	0	0
Kommuneskatter	19	18	18	17
Vareskatter	65	62	63	65
Heraf:				
Selskabsskatter	7	7	5	4
Vareafgifter/punktafgifter	14	13	16	17
Moms/merværdiafgift	44	43	43	43

Note: Indeholder både direkte, indirekte og inducerede effekter. Ikke alle statsskatter er dækket af LINE-modellen, derfor er andelen lavere ved brug af skatteindtægter fra www.statistikbanken.dk/off12

Bilag 2.C. Skatter og afgifter afledt af turismen i , Roskilde, 2022

	Turismeafledte skatter og afgifter	Fordeling for		
		Roskilde	VisitFjordlandet	Region Sjælland
	mio. kr.	pct.		
I alt	596	100	100	100
Personskatter	223	37	37	35
Heraf:				
Statsskatter	111	19	18	18
Kirkeskatter	3	0	0	0
Kommuneskatter	109	18	18	17
Vareskatter	373	63	63	65
Heraf:				
Selskabsskatter	27	4	5	4
Vareafgifter/punktafgifter	98	16	16	17
Moms/merværdiafgift	248	42	43	43

Note: Indeholder både direkte, indirekte og inducerede effekter. Ikke alle statsskatter er dækket af LINE-modellen, derfor er andelen lavere ved brug af skatteindtægter fra www.statistikbanken.dk/off12